31977L0541

29.8.1977. *EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS* L 220/95

PADOMES DIREKTĪVA

(1977. gada 28. jūnijs)

par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz mehānisko transportlīdzekļu drošības jostām un ierobežotājsistēmām

(77/541/EEK)

EIROPAS KOPIENU PADOME,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 100. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu [1],

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu [2],

tā kā tehniskās prasības, kurām mehāniskajiem transportlīdzekļiem jāatbilst saskaņā ar valsts tiesību aktiem, attiecas, *inter alia*, uz drošības jostām un ierobežotājsistēmām;

tā kā šīs prasības dažādās dalībvalstīs atšķiras; tā kā tāpēc visās dalībvalstīs papildus spēkā esošajiem noteikumiem vai to vietā jāpieņem vienādas prasības, jo īpaši lai attiecībā uz transportlīdzekļu tipiem varētu piemērot EEK tipa apstiprinājuma procedūru, kas noteikta ar Padomes Direktīvu 70/156/EEK (1970. gada 6. februāris) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju tipa apstiprinājumu [3];

tā kā Direktīvā 74/60/EEK [4] noteiktas kopīgas prasības attiecībā uz pasažieru salona aprīkojumu, vadības ierīču izvietojumu, kā arī jumtu, sēdekļu atzveltni un pakaļējo daļu; tā kā Direktīvā 74/297/EEK [5] noteiktas prasības attiecībā uz iekšējo apdari, kas paredzēts vadītāja aizsardzībai pret traumām, kuras trieciena dēļ rada stūres mehānisms; tā kā Direktīvā 74/408/EEK [6] noteiktas prasības attiecībā uz sēdekļu un to stiprinājumu izturību; tā kā Direktīvā 76/115/EEK [7] noteiktas prasības attiecībā uz drošības jostu stiprinājumiem; tā kā vēlāk tiks noteiktas citas prasības attiecībā uz iekšējo apdari, konkrēti attiecībā uz pagalvjiem un vadības ierīču identifikāciju;

tā kā noteikumi attiecībā uz drošības jostām un ierobežotājsistēmām aptver ne vien konstrukcijas prasības, bet arī uzstādīšanu mehāniskajos transportlīdzekļos;

tā kā saskaņota detaļas tipa apstiprinājuma procedūra attiecībā uz drošības jostām un ierobežotājsistēmām ļauj katrai dalībvalstij pārbaudīt to atbilstību kopīgajām konstrukcijas un testēšanas prasībām un par rezultātiem informēt pārējās dalībvalstis, par katru drošības jostas vai ierobežotājsistēmas tipu nosūtot aizpildītas detaļas tipa apstiprinājuma sertifikāta kopiju; tā kā tad, ja visas drošības jostas un ierobežotājsistēmas, kas ražotas atbilstīgi apstiprinātajam tipam, marķē ar EEK detaļas tipa apstiprinājuma zīmi, pārējās dalībvalstīs vairs nav vajadzīgas tehniskas drošības jostu un ierobežotājsistēmu pārbaudes;

tā kā galvenais saskaņoto prasību mērķis ir ceļu satiksmes drošības veicināšana; tā kā tādēļ transportlīdzekļus, uz kuriem attiecas šī direktīva, obligāti jāaprīko ar drošības jostām un ierobežotājsistēmām;

tā kā dalībvalstu tiesību aktu tuvināšana attiecībā uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem ir saistīta ar dalībvalstīs izdarīto pārbaužu savstarpēju atzīšanu, pamatojoties uz kopīgām prasībām,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

1. Dalībvalsts piešķir EEK detaļas tipa apstiprinājumu visu veidu trīspunktu drošības jostām vai klēpja drošības jostām un visu veidu ierobežotājsistēmām, kas atbilst konstrukcijas un testēšanas prasībām, kuras noteiktas I pielikuma 2. punktā un IV līdz XIV pielikumā.

---

[1] OV C 76, 7.4.1975., 37. lpp.
[2] OV C 263, 17.11.1975., 37. lpp.
[3] OV L 42, 23.2.1970., 1. lpp.
[4] OV L 38, 11.2.1974., 2. lpp.
[5] OV L 165, 20.6.1974., 16. lpp.
[6] OV L 221, 12.8.1974., 1. lpp.
[7] OV L 24, 30.1.1976., 6. lpp.

2. Dalībvalsts, kas piešķīrusi EEK detaļas tipa apstiprinājumu, veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu ražošanas paraugu atbilstību apstiprinātajam tipam, vajadzības gadījumā sadarbojoties ar citu dalībvalstu kompetentajām iestādēm.

3. Lai īstenotu šā panta 2. punktu, pietiek, ja dalībvalstis nodrošina vismaz I pielikuma 2.8.1. punktā noteiktās kvalitātes kontroles procedūras piemērošanu.

Ja tomēr pārbaudes izdara pati dalībvalsts vai tās pilnvarotas laboratorijas, tad izmanto metodes, kas nodrošina vismaz tikpat ticamus rezultātus kā tie, kurus iegūst, piemērojot šā panta 1. punktā paredzētās procedūras. Šīs direktīvas I pielikuma 2.8.2. punktā noteiktā procedūra ir atbilstīga metode.

2. pants

Par katru drošības jostas vai ierobežotājsistēmas tipu, ko dalībvalstis apstiprina saskaņā ar 1. pantu, ražotājam vai viņa pilnvarotam pārstāvim tās piešķir EEK detaļas tipa apstiprinājuma zīmi, kura atbilst kādam no III pielikumā redzamajiem paraugiem.

Dalībvalstis veic visus attiecīgos pasākumus, lai nepieļautu tādu citas ierīces apzīmējošu zīmju izmantošanu, ko var sajaukt ar zīmi, kuru lieto, lai apzīmētu saskaņā ar 1. pantu apstiprinātas drošības jostas vai ierobežotājsistēmas.

3. pants

1. Dalībvalsts nevar aizliegt drošības jostas un ierobežotājsistēmas laišanu tirgū to konstrukcijas īpatnību vai darbības veida dēļ, ja uz tām ir EEK detaļas tipa apstiprinājuma zīme.

2. Tomēr dalībvalsts var aizliegt tādu drošības jostu un ierobežotājsistēmu laišanu tirgū, uz kurām ir EEK detaļas tipa apstiprinājuma zīme, bet kuras konsekventi neatbilst apstiprinātajam tipam.

Minētā valsts tūlīt informē pārējās dalībvalstis un Komisiju par veiktajiem pasākumiem, precizējot šā lēmuma iemeslus.

4. pants

Dalībvalsts kompetentās iestādes pārējo dalībvalstu kompetentajām iestādēm mēneša laikā nosūta II pielikumā iekļautajam paraugam atbilstīgu detaļas tipa apstiprinājuma sertifikātu kopijas par visiem drošības jostu un ierobežotājsistēmu tipiem, kas apstiprināti vai kā apstiprinājums atteikts.

5. pants

1. Ja dalībvalsts, kura piešķīrusi EEK detaļas tipa apstiprinājumu, konstatē, ka vairākas drošības jostas vai ierobežotājsistēmas ar vienu un to pašu EEK detaļas tipa apstiprinājuma zīmi neatbilst apstiprinātajam tipam, tā veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu ražošanas paraugu atbilstību apstiprinātajam tipam. Minētās valsts kompetentās iestādes informē pārējo dalībvalstu kompetentās iestādes par veiktajiem pasākumiem, kas tad, ja neatbilstība ir konsekventa, var ietvert EEK detaļas tipa apstiprinājuma anulēšanu. Ja informāciju par šādu neatbilstību minētās iestādes saņem no citas dalībvalsts kompetentajām iestādēm, tās rīkojas tāpat.

2. Dalībvalstu kompetentās iestādes mēneša laikā cita citu informē par EEK detaļas tipa apstiprinājuma anulēšanu un par šāda pasākuma iemesliem.

3. Ja dalībvalsts, kas piešķīrusi EEK detaļas tipa apstiprinājumu, apstrīd neatbilstību, par kuru tai paziņots, tad attiecīgās dalībvalstis cenšas šīs domstarpības atrisināt. Par to pastāvīgi informē Komisiju un, ja vajadzīgs, rīko attiecīgas apspriedes, lai panāktu izlīgumu.

6. pants

Visos lēmumos, kas pieņemti saskaņā ar šīs direktīvas īstenošanas noteikumiem un ar ko noraida vai anulē EEK detaļas tipa apstiprinājumu attiecībā uz drošības jostām vai ierobežotājsistēmām, vai arī aizliedz to laišanu tirgū vai izmantošanu, sīki izklāsta šo lēmumu pamatojumu. Šādus lēmumus paziņo attiecīgajai personai, vienlaikus informējot par tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, kas tai pieejami saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem, un par termiņu, kurā minētos tiesiskās aizsardzības līdzekļus var izmantot.

7. pants

Dalībvalsts nevar atteikt transportlīdzekļu EEK tipa apstiprinājuma vai valsts tipa apstiprinājuma piešķiršanu transportlīdzeklī uzstādīto drošības jostu vai ierobežotājsistēmu dēļ, ja uz tām ir EEK detaļas tipa apstiprinājuma zīme un ja tās uzstādītas saskaņā ar I pielikuma 3. punktā noteiktajām prasībām.

8. pants

Dalībvalsts nevar atteikt transportlīdzekļa pārdošanu, reģistrāciju, nodošanu ekspluatācijā vai izmantošanu vai aizliegt minētās darbības šā transportlīdzekļa drošības jostu vai ierobežotājsistēmu dēļ, ja uz tām ir EEK detaļas tipa apstiprinājuma zīme un ja tās uzstādītas saskaņā ar I pielikuma 3. punktā noteiktajām prasībām.

9. pants

Šajā direktīvā "transportlīdzeklis" ir Direktīvas 70/156/EEK I pielikumā definēts M_1 kategorijas mehāniskais transportlīdzeklis, ko paredzēts izmantot uz ceļa un kam ir vismaz četri riteņi, un kā maksimālais projektētais ātrums ir lielāks par 25 km/h.

10. pants

Grozījumus, kas vajadzīgi, lai šīs direktīvas pielikumus pielāgotu tehnikas attīstībai, pieņem saskaņā ar Direktīvas 70/156/EEK 13. pantā noteikto procedūru.

11. pants

1. Dalībvalstīs stājas spēkā noteikumi, kas vajadzīgi, lai 18 mēnešu laikā pēc šis direktīvas paziņošanas izpildītu šīs direktīvas prasības, un par to tūlīt informē Komisiju.

2. Dalībvalstis nodrošina, lai Komisijai tiktu darīti zināmi to tiesību aktu svarīgākie noteikumi, ko tās pieņēmušas jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

12. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Luksemburgā, 1977. gada 28. jūnijā

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

W. RODGERS

I PIELIKUMS

DARBĪBAS JOMA, DEFINĪCIJAS, EEK detaļas TIPA APSTIPRINĀJUMS, UZSTĀDĪŠANAS PRASĪBAS

0. DARBĪBAS JOMA

Šī direktīva attiecas uz drošības jostām un ierobežotājsistēmām, ko paredzēts uzstādīt transportlīdzekļos, kuri atbilst definīcijai 9. pantā, un ir paredzētas lietošanai atsevišķi, t. i., kā individuāli piederumi, ko lieto uz priekšu vērstās sēdvietās sēdoši pieaugušie.

1. DEFINĪCIJAS

Šajā direktīvā ir spēkā šādas definīcijas.

1.1. "*Drošības josta (josta)*" ir siksnu komplekts ar sprādzi, regulētājierīcēm un fiksētājierīcēm, piestiprināms mehāniskā transportlīdzekļa iekšpusē un paredzēts, lai pasargātu tā lietotāju no traumām, ierobežojot viņa ķermeņa kustībspēju sadursmes gadījumā vai transportlīdzeklim strauji samazinot braukšanas ātrumu. Šādu komplektu parasti sauc par "drošības jostas komplektu", šis termins aptver arī enerģijas absorbcijas un drošības jostas spriegošanas ierīces.

1.1.1. "*Klēpja drošības josta*" ir drošības josta, kas aizsprādzēta šķērso lietotāja iegurņa priekšpusi.

1.1.2. "*Diagonālā drošības josta*" ir drošības josta, kas aizsprādzēta pa diagonāli šķērso krūškurvja priekšpusi no gurna līdz pretējās puses plecam.

1.1.3. "Trīspunktu drošības josta" ir drošības jostu komplekts, kas nostiprināts trijos punktos un sastāv no klēpja drošības jostas un diagonālās drošības jostas.

1.1.4. "*Četrpunktu drošības josta*" ir drošības jostu komplekts, kas sastāv no klēpja drošības jostas un plecu siksnām.

1.2. "*Drošības jostas tips*" ir drošības jostas, kas neatšķiras šādos būtiskos aspektos:

1.2.1. cietās daļas (sprādze, fiksētājierīces, spriegotājs utt.),

1.2.2. siksnu materiāls, auduma faktūra, izmēri un krāsa,

1.2.3. drošības jostas komplekta ģ eometrija.

1.3. "*Siksna*" ir elastīga sastāvdaļa, kas konstruēta tā, lai noturētu ķermeni un pārnestu spriegumu uz siksnas stiprinājumiem.

1.4. "*Sprādze*" ir ātri atverama ierīce, kas nodrošina, ka drošības josta var noturēt lietotāju. Sprādze var ietvert drošības jostas regulētājierīci.

1.5. "*Drošības jostas regulētājierīce*" ir ierīce, ar ko drošības jostu var pielāgot konkrētā lietotāja prasībām un sēdekļa novietojumam. Regulētājierīce var būt sprādzes vai spriegotāja daļa.

1.6. "*Fiksētājierīces*" ir drošības jostas komplekta daļas, tostarp vajadzīgās nostiprināšanas sastāvdaļas, ar kurām drošības jostas komplektu var savienot ar drošības jostas stiprinājumiem.

1.7. "*Enerģijas absorbcijas ierīce*" ir ierīce, kas konstruēta, lai tā viena pati vai kopā ar siksnu izkliedētu enerģiju, un kas ir drošības jostas komplekta daļa.

1.8. "*Spriegotājs*" ir ierīce, kurā daļēji vai pilnībā ievietojas drošības jostas siksna.

1.8.1. "*Nebloķējamais drošības jostas spriegotājs*" (pirmais veids) ir spriegotājs, no kura ar nelielu ārēju spēku siksnu izvelk visā garumā un ar kuru nav iespējams regulēt izvilktās siksnas garumu.

1.8.2. "*Manuāli atbloķējams drošības jostas spriegotājs*" (otrais veids) ir spriegotājs, kura atbloķēšana lietotājam jāizdara ar roku, lai siksnu izvilktu vēlamajā garumā, un kurš automātiski bloķējas, kad minēto darbību pārtrauc.

1.8.3. "*Spriegotājs, kas bloķējas automātiski*" (trešais veids) ir spriegotājs, kas drošības jostas siksnu ļauj izvilkt vajadzīgajā garumā un kas tad, kad sprādze aiztaisīta, automātiski pielāgo siksnas garumu tās lietotājam. Siksnas tālāka izvilkšana nav iespējama bez lietotāja apzinātas līdzdalības.

1.8.4. "*Spriegotājs ar avārijas bloķēšanu*" (ceturtais veids) ir spriegotājs, kas parastos braukšanas apstākļos neierobežo drošības jostas lietotāja kustības brīvību. Tam ir garuma regulētājierīce, kas automātiski pielāgo siksnu drošības jostas lietotājam, un bloķēšanas mehānisms, kurš aktivizējas avārijas situācijā šādos gadījumos:

1.8.4.1. transportlīdzekļa braukšanas ātruma samazināšanās, siksnas pagarināšanās attiecībā pret spriegotāju vai citām automātiskām ierīcēm (vienkāršā jutība);

1.8.4.2. minēto faktoru apvienojums (daudzkāršā jutība).

1.9. "*Drošības jostas stiprinājumi*" ir transportlīdzekļa vai sēdekļa strukturālas daļas vai citas transportlīdzekļa daļas, kurām piestiprina drošības jostas.

1.10. "*Transportlīdzekļu tips*" attiecībā uz drošības jostām un ierobežotājsistēmām ir mehāniskie transportlīdzekļi, kas neatšķiras tādos būtiskos aspektos kā korpusa gabarīti, kontūras un materiāli, kas izmantoti transportlīdzekļos vai sēdekļos vai citās tā transportlīdzekļa daļās, kurā uzstādītas drošības jostas un ierobežotājsistēmas.

1.11. "*Ierobežotājsistēma*" ir sistēma, kas ietver sēdekli, kurš ar piemērotiem līdzekļiem iestiprināts transportlīdzeklī, un drošības jostu, no kuras stiprinājumiem vismaz viens atrodas uz sēdekļa korpusa.

1.12. "*Sēdeklis*" ir struktūra, kas kopā ar pārvalku veido vai neveido vienotu struktūru ar transportlīdzekļa korpusu un nodrošina sēdvietu vienam pieaugušam cilvēkam. Ar šo terminu apzīmē gan atsevišķu sēdekli, gan sola daļu, kas paredzēta vienai personai.

1.13. "*Sēdekļu grupa*" ir vai nu sēdekļi solu veidā, vai atsevišķi sēdekļi, kas novietoti blakus (t. i., nostiprināti tā, lai viena sēdekļa priekšējie stiprinājumi būtu rindā ar pārējo sēdekļu priekšējiem vai pakaļējiem stiprinājumiem vai atrastos starp tiem) un nodrošina sēdvietu vienam vai vairākiem pieaugušiem cilvēkiem.

1.14. "*Sols*" ir struktūra, kam ir pārvalks un kas nodrošina sēdvietu vismaz diviem pieaugušiem cilvēkiem.

1.15. "*Regulēšanas sistēma*" ir ierīce, ar kuru sēdekļa vai tā daļu stāvokli var pielāgot transportlīdzeklī esošas personas ķermenim. Konkrēti ar šo ierīci var veikt šādas darbības:

1.15.1. garenisku pārvietošanu,

1.15.2. vertikālu pārvietošanu,

1.15.3. leņķisku pārvietošanu.

1.16. "*Sēdekļa stiprinājums*" ir sistēma, ar ko sēdekļa komplektu nostiprina transportlīdzekļa struktūrā, un tā ietver attiecīgās transportlīdzekļa strukturālās daļas.

1.17. "*Sēdekļa tips*" ir sēdekļi, kas neatšķiras šādos būtiskos aspektos:

1.17.1. sēdekļa struktūra, forma, izmēri un materiāli;

1.17.2. regulēšanas sistēmu un visu bloķēšanas sistēmu veidi un izmēri,

1.17.3. sēdekļa drošības jostas stiprinājumu, sēdekļa stiprinājumu, kā arī ar tiem saistīto transportlīdzekļa struktūrālo daļu veids un izmēri.

1.18. "*Pārvietošanas sistēma*" ir ierīce, ar ko sēdekli vai kādu tā daļu var leņķiski vai gareniski pārvietot bez fiksēta starpstāvokļa, lai atvieglotu pasažieru iekāpšanu.

1.19. "*Bloķēšanas sistēma*" ir ierīce, kas nodrošina sēdekļa un tā daļu fiksēšanu kādā no izmantošanas stāvokļiem.

2. EEK detaļas TIPA APSTIPRINĀJUMS

2.1. **EEK detaļas tipa apstiprinājuma pieteikums**

2.1.1. EEK detaļas tipa apstiprinājuma pieteikumu attiecībā uz drošības jostas tipu iesniedz tirdzniecības nosaukuma vai markas īpašnieks vai viņa pārstāvis.

EEK detaļas tipa apstiprinājuma pieteikumu attiecībā uz ierobežotājsistēmas tipu iesniedz tirdzniecības markas īpašnieks vai viņa pārstāvis vai tā transportlīdzekļa ražotājs vai viņa pārstāvis, kurā ierobežotājsistēma tiks uzstādīta.

2.1.2. Tam pievieno:

2.1.2.1. drošības jostas tipa tehnisko aprakstu trijos eksemplāros, precīzi norādot izmantotās siksnas un cietās daļas un — attiecībā uz spriegotāju — pievienojot attiecīgus rasējumus un uzstādīšanas instrukcijas. Rasējumos norāda EEK detaļas tipa apstiprinājuma zīmei paredzēto vietu. Aprakstā norāda apstiprinājumam iesniegtā parauga krāsu un precizē, kāda veida transportlīdzekļiem šā tipa drošības jostas ir paredzētas. Par ierobežotājsistēmu aprakstā iekļauj atbilstīga mēroga rasējumus, kuros ataino transportlīdzekļa struktūru, sēdekļa struktūru, regulēšanas sistēmas un fiksētājierīces un pietiekami precīzi norāda sēdekļa stiprinājumu un drošības jostas stiprinājumu atrašanās vietas; to izmantoto materiālu specifikāciju, kas var ietekmēt sēdekļa stiprinājumu un drošības jostas stiprinājumu izturību; sēdekļa stiprinājumu un drošības jostas stiprinājumu tehnisko aprakstu;

2.1.2.2. piecus drošības jostas tipa paraugus bez spriegotājierīces;

2.1.2.3. sešus drošības jostas tipa paraugus ar spriegotājierīci;

2.1.2.4. desmit metrus no katra veida siksnas, kas izmantota konkrētā tipa drošības jostā.

2.1.3. Attiecībā uz ierobežotājsistēmām pieteikuma iesniedzējs tehniskajam dienestam, kas atbild par apstiprinājuma testu izdarīšanu, iesniedz divus paraugus, tie var būt divi 2.1.2.2. punktā minēto drošības jostu paraugi, un — pēc ražotāja izvēles — vai nu apstiprinātā transportlīdzekļu tipa prototips, vai prototipa daļa vai daļas, ko tehniskais dienests atzinis par vajadzīgu(-ām), lai varētu pārbaudīt ierobežotājsistēmu.

2.2. **Marķējumi**

Drošības jostas vai ierobežotājsistēmas tipa paraugi, ko saskaņā ar 2.1. punktu iesniedz EEK detaļas tipa apstiprinājuma saņemšanai, ir skaidri un nedzēšami marķēti ar ražotāja nosaukumu un tirdzniecības nosaukumu vai marku.

2.3. **Vispārīgi norādījumi**

2.3.1. Visi paraugi, kas iesniegti saskaņā ar 2.1. punktu, atbilst 2.3. līdz 2.7. punktā noteiktajam preces aprakstam.

2.3.2. Drošības josta vai ierobežotājsistēma ir projektēta un konstruēta tā, lai pareizi uzstādīta un transportlīdzeklī esošas personas pienācīgi izmantota tā darbotos apmierinoši un mazinātu miesas bojājumu iespējamību avārijas gadījumā.

2.4. **Cietās daļas**

2.4.1. *Vispārīgi noteikumi*

2.4.1.1. Tādām drošības jostas cietajām daļām kā sprādzēm, regulētājierīcēm, fiksētājierīcēm un tamlīdzīgām nav asu malu, kas nolietojuma dēļ var radīt siksnu nodilumu vai bojājumu.

2.4.1.2. Visas drošības jostas komplekta daļas, uz kurām var iedarboties korozija, ir pret to pienācīgi aizsargātas. Pēc 2.7.2. punktā paredzētā korozijas testa lietpratīgs vērotājs ar neapbruņotu aci nevar saskatīt pazīmes, kas liecina par nolietojumu, kurš apdraud ierīces pienācīgu darbību, vai par vērā ņemamu koroziju.

2.4.1.3. Cietās daļas, kas paredzētas enerģijas absorbēšanai vai slodzes uztveršanai vai pārvadei, nav plīstošas.

2.4.1.4. Drošības jostas cietās daļas un plastmasas daļas ir izvietotas un uzstādītas tā, lai parastos mehāniskā transportlīdzekļa darbības apstākļos tās nevarētu iesprūst zem bīdāma sēdekļa vai transportlīdzekļa durvīs. Ja kāda no daļām neatbilst iepriekšminētajām prasībām, to testē attiecībā uz izturību pret aukstumu, kā noteikts 2.7.6.4. punktā. Ja pēc testa cieto detaļu plastmasas pārklājumā vai aiztures ierīcēs ir redzamas plaisas, tad šīs plastmasas daļas noņem un turpina pārbaudīt pārējā komplekta drošumu. Ja pārējais komplekts joprojām ir drošs vai ja nav redzamas plaisas, tad to pārbauda vēlreiz, lai noskaidrotu, vai tas atbilst 2.4.2., 2.4.3. un 2.6. punkta prasībām.

2.4.2. *Sprādze*

2.4.2.1. Sprādzes konstrukcija ir tāda, lai to nevarētu nepareizi izmantot. Tas, *inter alia*, nozīmē, ka sprādzi nav iespējams atstāt daļēji slēgtā stāvoklī. Sprādzes atvēršanas paņēmiens ir nepārprotami skaidrs. Ja sprādze var saskarties ar lietotāju, tad saskares virsmas platums nav mazāks par 46 mm.

2.4.2.2. Sprādze paliek aiztaisīta jebkurā stāvoklī, arī tad, ja tai nepieliek slodzi. To nav iespējams atvērt ar spēku, kas mazāks par 1 daN.

Sprādzes konstrukcija ir tāda, lai to varētu viegli izmantot un satvert. Sprādzi var atvērt, pieliekot tai 2.7.9.2. punktā noteikto slodzi.

Sprādzi atver, nospiežot pogu vai tamlīdzīgu ierīci. Kad tā ir faktiski atvērta, virsma, kam pieliek minēto spiedienu, ir:

— attiecībā uz iebūvētām ierīcēm — ar vismaz 4,5 cm^2 laukumu un vismaz 15 mm platumu;

— attiecībā uz neiebūvētām ierīcēm — ar vismaz 2,5 cm^2 laukumu un vismaz 10 mm platumu.

Šis laukums ir sarkanā krāsā. Sprādzes pārējās daļas nav šajā krāsā.

2.4.2.3. Sprādze spēj izturēt atkārtotu izmantošanu, un pirms 2.7.8. punktā minētā dinamikas testa sprādzei izdarīti 500 atvēršanas un aizvēršanas cikli. Turklāt aizslēga atsperes aktivizē 4500 reižu normālos lietošanas apstākļos.

2.4.2.4. Sprādze, ko testē saskaņā ar 2.7.6.3. punktu, darbojas normāli.

2.4.2.5. Spēks, kas vajadzīgs, lai atvērtu sprādzi 2.7.9. punktā paredzētajā testā, nepārsniedz 6 daN.

2.4.2.6. Sprādzes stiprību pēc vajadzības testē saskaņā ar 2.7.6.1. un 2.7.6.5. punkta prasībām. Paredzētās slodzes iedarbības dēļ sprādze nedrīkst salūzt, būtiski deformēties vai sadalīties.

2.4.2.7. Sprādzēm, kuru sastāvā ir divām ierīcēm kopīga sastāvdaļa, ja abu ierīču sprādzes var uzstādīt izmantošanai kopā ar tām atbilstīgo daļu, tad 2.7.8. un 2.7.9. punktā minētos stiprības un atvēršanas testus izdara abiem iespējamajiem uzstādīšanas veidiem.

2.4.3. *Drošības jostas regulētājierīce*

2.4.3.1. Pa diviem katra drošības jostas regulētājierīču veida paraugiem testē saskaņā ar 2.7.4. punkta prasībām. Siksnas izslīdējums vienam regulētājierīces paraugam nepārsniedz 25 mm, un visu regulētājierīču pieļautais kopējais siksnas izslīdējums nepārsniedz 40 mm.

2.4.3.2. Visu regulētājierīču stiprību testē saskaņā ar 2.7.6.1. punktu. Paredzētās slodzes dēļ tās ne salūst, ne sadalās.

2.4.3.3. Izdarot testu saskaņā ar 2.7.6.6. punktu, manuālas ierīces darbināšanai vajadzīgais spēks nepārsniedz 5 daN.

2.4.4. *Fiksētājierīces*

Fiksētājierīču stiprību testē saskaņā ar 2.7.6.1. un 2.7.6.2. punkta prasībām. Paredzētās slodzes dēļ tās ne salūst, ne sadalās.

2.4.5. *Spriegotāji*

Spriegotāji atbilst turpmāk norādītajām prasībām, tostarp iztur stiprības testus, kas paredzēti 2.7.6.1. un 2.7.6.2. punktā.

2.4.5.1. Spriegotāji, kas automātiski bloķējas

2.4.5.1.1. Siksna drošības jostai, kas aprīkota ar spriegotāju, kurš automātiski bloķējas, attiecībā pret spriegotāja bloķēšanas pozīcijām neizkustas vairāk kā par 30 mm. Ja drošības jostas lietotājs pavirzās atpakaļ, josta vai nu paliek līdzšinējā stāvoklī, vai automātiski atgriežas tajā, kad drošības jostas lietotājs vēlāk pavirzās uz priekšu.

2.4.5.1.2. Ja spriegotājs ir klēpja drošības jostas daļa, tad siksnas savilkšanās spēks nav mazāks par 0,7 daN — to mēra jostas brīvajā posmā starp manekenu un spriegotāju, kā noteikts 2.7.7.4. punktā. Ja spriegotājs ir diagonālās siksnas daļa, tad siksnas savilkšanās spēks nav mazāks par 0,2 daN un lielāks par 0,7 daN — to mēra līdzīgi. Ja siksna iet caur vadīklu vai trīsi, tad savilkšanās spēku mēra siksnas brīvajā posmā starp manekenu un vadīklu vai trīsi. Ja komplektā ietilpst tāda ierīce ar manuālu vai automātisku vadību, kas neļauj siksnai pilnīgi savilkties, tad, vērtējot savilkšanās spēku, šo ierīci nedarbina.

2.4.5.1.3. Siksnu atkārtoti izvelk no spriegotāja un ļauj tai atkal savilkties, līdz tai izdarīti 5000 izvilkšanas un savilkšanās cikli, un to dara saskaņā ar 2.7.7.1. punktā aprakstīto metodi. Pēc tam spriegotājam izdara 2.7.2. punktā aprakstīto korozijas testu, tad testē tā izturību pret putekļiem, kā aprakstīts 2.7.7.3. punktā. Spriegotājs iztur vēl 5000 izvilkšanas un savilkšanās ciklu, pēc tam tas vēl aizvien atbilst 2.4.5.1.1. un 2.4.5.1.2. punkta prasībām, darbojas bez kļūdām un efektīvi savelk siksnu.

2.4.5.2. Spriegotāji ar avārijas bloķēšanu

2.4.5.2.1. Spriegotājs ar avārijas bloķēšanu pēc testēšanas saskaņā ar 2.7.7.2. punktu atbilst šādiem nosacījumiem.

2.4.5.2.1.1. Tas ir bloķējies, kad transportlīdzekļa ātruma samazinājums sasniedz 0,45 g vērtību.

2.4.5.2.1.2. Tas nebloķējas, ja siksnas paātrinājums ir mazāks par 0,8 g — to mēra siksnas izvilkšanas virzienā.

2.4.5.2.1.3. Tas nebloķējas, kad to sasver līdz 12° leņķim jebkurā virzienā no uzstādīšanas stāvokļa, ko norādījis ražotājs.

2.4.5.2.1.4. Tas bloķējas, kad to sasver 27° un lielākā leņķī jebkurā virzienā no uzstādīšanas stāvokļa, ko norādījis ražotājs.

2.4.5.2.2. Kad izdara testēšanu saskaņā ar 2.7.7.2. punktu, spriegotājs ar avārijas bloķēšanu un daudzkāršo jutību, tostarp siksnas jutību, atbilst iepriekšminētajām prasībām un arī bloķējas, ja siksnas paātrinājums ir vismaz 1,5 G — to mēra siksnas izvilkšanas virzienā.

2.4.5.2.3. Visos 2.4.5.2.1. un 2.4.5.2.2. punktā minētajos testos siksnas posma garums, ko var izvilkt pirms spriegotāja bloķēšanās, nepārsniedz 50 mm, ko mēra no 2.7.7.2.1. punktā precizētā garuma atzīmes. Uzskata, ka spriegotājs atbilst 2.4.5.2.1.2. punkta prasībām, ja pie minētajā punktā noteiktajām siksnas paātrinājuma vērtībām tas nebloķējas, iekams nav izvilkts vismaz 50 mm garš siksnas posms, kuru mēra no 2.7.7.2.1. punktā noteiktās garuma atzīmes.

2.4.5.2.4. Ja spriegotājs ir klēpja drošības jostas daļa, tad siksnas savilkšanās spēks nav mazāks par 0,7 daN — to mēra jostas brīvajā posmā starp manekenu un spriegotāju, kā noteikts 2.7.7.4. punktā. Ja spriegotājs ir diagonālās siksnas daļa, tad siksnas savilkšanās spēks nedrīkst būt mazāks par 0,2 daN un lielāks par 0,7 daN — to mēra līdzīgi. Ja siksna iet caur vadīklu vai trīsi, tad savilkšanās spēku mēra siksnas brīvajā posmā starp manekenu un vadīklu vai trīsi. Ja komplektā ietilpst tāda ierīce ar manuālu vai automātisku vadību, kas novērš siksnas pilnīgu savilkšanos, tad, vērtējot savilkšanās spēku, šo ierīci nedarbina.

2.4.5.2.5. Siksnu atkārtoti izvelk no spriegotāja un ļauj tai atkal savilkties, līdz tai izdarīti 40 000 izvilkšanas un savilkšanās cikli, un to dara saskaņā ar 2.7.7.1. punktā aprakstīto metodi. Pēc tam spriegotājam izdara 2.7.2. punktā aprakstīto korozijas testu, tad testē tā izturību pret putekļiem, kā aprakstīts 2.7.7.3. punktā. Spriegotājam ar apmierinošiem rezultātiem izdara vēl 5000 izvilkšanas un savilkšanās ciklus, pēc tam tas aizvien atbilst 2.4.5.2.1., 2.4.5.2.2., 2.4.5.2.3. un 2.4.5.2.4. punkta prasībām, darbojas bez kļūdām un efektīvi savelk siksnu.

2.5. **Siksnas**

2.5.1. *Vispārīgi noteikumi*

2.5.1.1. Siksnas ir tādas, lai visā platumā nodrošinātu cik iespējams vienmērīgu spiediena sadali uz drošības jostas lietotāja ķermeni un lai tās nesavērptos pat slodzes ietekmē. Tām piemīt spēja absorbēt un izkliedēt enerģiju.

2.5.1.2. Siksnas platums, ja pielikta slodze 980 daN, nav mazāks par 46 mm. Šo izmēru nosaka, izdarot 2.7.5. punktā noteikto vilces izturības testu, un tā laikā testēšanas iekārtu neaptur.

2.5.2. *Stiprība pēc kondicionēšanas istabas apstākļos*

Diviem siksnas paraugiem, kas kondicionēti atbilstīgi 2.7.3.1. punktam, siksnas pārrāvuma slodze, kuru nosaka saskaņā ar 2.7.5. punktu, nav mazāka par 1470 daN. Pārrāvuma slodzes lieluma atšķirība abiem paraugiem nav lielāka par 10 % no lielākās izmērītās pārrāvuma slodzes.

2.5.3. *Stiprība pēc kondicionēšanas īpašos apstākļos*

Diviem siksnas paraugiem, kas kondicionēti atbilstīgi kādai no 2.7.3. punkta daļām (izņemot 2.7.3.1.), siksnas pārrāvuma slodze nav mazāka par 75 % no vidējās slodzes, ko nosaka 2.5.2. punktā minētajā testā, un nav mazāka par 1470 daN. Tehniskais dienests var iztikt bez viena vai vairākiem šiem testiem, ja izmantotā materiāla sastāvs vai par to jau pieejamā informācija minētos testus padara nevajadzīgus.

2.6. **Drošības jostas komplekts vai ierobežotājsistēma**

2.6.1. *Dinamikas testēšanas prasības*

2.6.1.1. Drošības jostas komplektam vai ierobežotājsistēmai izdara dinamikas testu atbilstīgi 2.7.8. punktam.

2.6.1.2. Dinamikas testu izdara diviem drošības jostas komplektiem, kam iepriekš nav pielikta slodze, izņemot tos drošības jostas komplektus, kas ir ierobežotājsistēmu daļa, jo tad dinamikas testu izdara ierobežotājsistēmām, kuras paredzētas noteikta veida sēdekļiem un kurām iepriekš nav pielikta slodze. Testējamo drošības jostas komplektu sprādzes atbilst 2.4.2.3. punkta prasībām. Ja testē drošības jostas ar spriegotājiem, tiem ir izdarīts 2.7.7.1. punktā noteiktais mehānisma ilgmūžības tests, 2.7.2. punktā noteiktais korozijas tests un 2.7.7.3. punktā paredzētais tests attiecībā uz izturību pret putekļiem. Testā ievēro šādas prasības.

2.6.1.2.1. Neviena daļa drošības jostas komplektā vai ierobežotājsistēmā, kas sargā transportlīdzeklī esošu personu, nesalūst un neviena sprādze vai bloķētājs, vai pārvietošanas sistēma neatveras.

2.6.1.2.2. Ja testē klēpja drošības jostas, manekens drīkst pārvietoties uz priekšu 80 līdz 200 mm — to nosaka gurnu augstumā. Ja testē citu veidu drošības jostas, manekens drīkst pārvietoties uz priekšu 80 līdz 200 mm gurnu augstumā un 100 līdz 300 mm krūškurvja augstumā. Šo pārvietojumu mēra attiecībā pret punktiem, kas parādīti VIII pielikuma 6. attēlā.

2.6.1.3. Ja testē ierobežotājsistēmu, prasības ir šādas:

2.6.1.3.1. Krūškurvja atskaites punkta pārvietojums var pārsniegt 2.6.1.2.2. punktā minēto pārvietojumu tad, ja ar aprēķiniem vai papildu testos iespējams pierādīt, ka neviena dinamikas testā izmantotā manekena rumpja vai galvas daļa nesaskartos ar priekšā esošu cietu transportlīdzekļa daļu, izņemot krūškurvja saskari ar stūres iekārtu, ja šī iekārta atbilst Direktīvas 74/297/EEK prasībām un ja saskare notiek ātrumā, kas nepārsniedz 24 km/h. Šajā pārbaudē pieņem, ka sēdeklis atrodas 2.7.8.1.5. punktā minētajā stāvoklī.

2.6.1.3.2. Divdurvju transportlīdzekļa pārvietošanas un bloķēšanas sistēmas, kas ļauj pasažieriem no aizmugures sēdekļiem izkļūt no transportlīdzekļa, pēc dinamikas testa vēl aizvien ir iespējams darbināt ar roku.

2.6.2. *Stiprība pēc abrazīvās apstrādes*

2.6.2.1. Abiem paraugiem, kas kondicionēti atbilstīgi 2.7.3.6. punktam, pārrāvuma slodzi novērtē saskaņā ar 2.5.2. un 2.7.6. punktu. Tā ir vismaz 75 % no vidējās pārrāvuma slodzes, ko nosaka abrazīvi neapstrādātu siksnu testos, un nav mazāka par testējamiem izstrādājumiem paredzēto minimālo slodzi. Pārrāvuma slodzes lieluma atšķirība abiem paraugiem nav lielāka par 20 % no lielākās izmērītās pārrāvuma slodzes.

2.6.2.2. Izstrādājumi, kas abrazīvi jāapstrādā, un procedūras, kuras jāievēro, norādītas tabulā. Katrai procedūrai izmanto jaunu paraugu.

	Pirmā veida procedūra	Otrā veida procedūra	Trešā veida procedūra
Fiksētājierīces	—	—	×
Vadīkla vai trīsis	—	×	—
Sprādzes cilpa	—	×	×
Regulētājierīce	×	×	×
Siksnai piešūtās daļas	—	—	×

2.7. **Testi**

2.7.1. *To paraugu izlietojums, kas iesniegti drošības jostas vai ierobežotājsistēmas EEK detaļas tipa apstiprinājumam* (sk. XIV pielikumu)

2.7.1.1. Drošības jostas komplekta testam, sprādzes atvēršanas testam un testam attiecībā uz izturību pret aukstumu vajadzīgi divi drošības jostas komplekti.

2.7.1.2. Lai iegūtu korozijas testam un sprādzes stiprības testam vajadzīgos drošības jostas sastāvdaļu paraugus, izmanto vienu drošības jostas komplektu.

2.7.1.3. Abrazīvajai apstrādei un mikroslīdēšanas testam vajadzīgi divi drošības jostas komplekti.

2.7.1.4. Drošības jostas papildu komplektu, kas minēts 2.1.2.3. punktā, izmanto korozijas testā.

2.7.1.5. Siksnas paraugu izmanto vilces izturības testā. Daļu šā parauga glabā tik ilgi, kamēr ir spēkā detaļas tipa apstiprinājums.

2.7.1.6. Tehniskajam dienestam, kas atbild par apstiprinājuma testiem, ir tiesības pieprasīt, lai papildus 2.1.2.2., 2.1.2.3. un 2.1.2.4. punktā minētajiem paraugiem tiktu nodrošināti vēl citi paraugi.

2.7.2. *Korozijas tests*

2.7.2.1. Pilnu drošības jostas komplektu ievieto testa kamerā, kā paredzēts XIII pielikumā. Ja komplekta sastāvā ir spriegotājs, tad siksnu izvelk visā garumā, izņemot 300 ± 3 mm.

Ja neskaita īsus pārtraukumus, kas var būt vajadzīgi, piemēram, lai pārbaudītu un atjaunotu sāls šķīduma daudzumu, šķīduma iedarbība ilgst piecdesmit stundas.

2.7.2.2. Pēc minētās iedarbības beigām komplektu saudzīgi izmazgā vai izskalo tīrā, tekošā ūdenī, kura temperatūra nepārsniedz 38 °C, lai tādējādi atbrīvotos no sāls nogulsnēm, kas var būt izveidojušās, un ļauj tam 24 stundas žūt istabas temperatūrā, lai pēc tam pārbaudītu saskaņā ar 2.4.1.2. punktu.

2.7.3. *Siksnu kondicionēšana vilces izturības testam*

No 2.1.2.4. punktā minētās siksnas ņem paraugus, un tos kondicionē šādi.

2.7.3.1. Kondicionēšana istabas apstākļos

Siksnu vismaz 24 stundas tur vidē, kuras temperatūra ir 20 ± 5 °C un gaisa relatīvais mitrums 65 ± 5%. Ja testu neizdara tūlīt pēc kondicionēšanas, tad paraugu līdz testa sākumam ievieto hermētiski noslēgtā traukā. Pārrāvuma slodzi nosaka piecu minūšu laikā pēc siksnas izņemšanas no kondicionējošās vides vai trauka.

2.7.3.2. Kondicionēšana gaismā

2.7.3.2.1. Piemēro noteikumus, kas paredzēti Ieteikumā *ISO*/R 105 – 1959 "Krāsas noturīguma tests tekstilmateriāliem", kas grozīts ar I papildinājumu (*ISO*/R 105 – 1959/A1 – 1963) un II papildinājumu (ISO/R 105/II – 1963). Siksnu tur gaismā tik ilgi, cik vajadzīgs, lai standartzilā krāsviela nr. 7 izbalotu līdz 4. pustonim pelēkās krāsas skalā.

2.7.3.2.2. Pēc minētās iedarbības siksnu vismaz 24 stundas tur vidē, kuras temperatūra ir 20 ± 5 °C un gaisa relatīvais mitrums 65 ± 5%. Pārrāvuma slodzi nosaka piecu minūšu laikā pēc parauga izņemšanas no kondicionējošās iekārtas.

2.7.3.3. Kondicionēšana aukstumā

2.7.3.3.1. Siksnu vismaz 24 stundas tur vidē, kuras temperatūra ir 20 ± 5 °C un gaisa relatīvais mitrums 65 ± 5%.

2.7.3.3.2. Pēc tam siksnu 1,5 stundas tur uz plakanas virsmas aukstuma kamerā, kurā gaisa temperatūra ir −30 ± 5 °C. Tad to satin, un tīstoklim uzliek 2 kg smagu slogu, kas iepriekš atdzesēts līdz −30 ± 5 °C. Kad siksna 30 minūtes bijusi zem sloga tajā pašā aukstuma kamerā, slogu noņem, un piecu minūšu laikā pēc siksnas izņemšanas no aukstuma kameras nosaka pārrāvuma slodzi.

2.7.3.4. Kondicionēšana karstumā

2.7.3.4.1. Siksnu trīs stundas tur karsēšanas kamerā, kurā temperatūra ir 60 ± 5 °C un gaisa relatīvais mitrums 65 ± 5%.

2.7.3.4.2. Pārrāvuma slodzi nosaka piecu minūšu laikā pēc siksnas izņemšanas no karsēšanas kameras.

2.7.3.5. Kondicionēšana ūdenī

2.7.3.5.1. Siksnu uz trim stundām pilnībā iegremdē destilētā ūdenī, kura temperatūra ir 20 ± 5 °C un kuram pievienots neliels daudzums mitrinātāja. Drīkst izmantot jebkuru mitrinātāju, kas ir derīgs šķiedrai, kuru testē.

2.7.3.5.2. Pārrāvuma slodzi nosaka 10 minūšu laikā pēc siksnas izņemšanas no ūdens.

2.7.3.6. Kondicionēšana ar abrazīvo nodilšanu

2.7.3.6.1. Abrazīvi apstrādā visas ierīces, kurās siksna saskaras ar kādu drošības jostas cieto daļu. Tomēr drošības jostas regulētājierīces pirmā veida abrazīvā nodiluma tests (2.7.3.6.4.1. punkts) nav jāizdara, ja mikroslīdēšanas testā (2.7.4. punkts) konstatē, ka siksnas izslīdējums ir mazāks par pusi no paredzētā attāluma. Testa aparāta uzstādījumā siksnas un kontaktlaukuma relatīvo stāvokli saglabā gandrīz nemainīgu.

2.7.3.6.2. Paraugus, kas abrazīvi apstrādājami, vismaz 24 stundas tur vidē, kuras temperatūra ir 20 ± 5 °C un gaisa relatīvais mitrums 65 ± 5%. Telpas temperatūra testēšanas laikā ir 15 līdz 30 °C.

2.7.3.6.3. Tabulā noteiktas prasības attiecībā uz katru abrazīvās apstrādes veidu

	Slodze, daN	Frekvence, Hz	Ciklu skaits	Nobīde, mm
Pirmā veida procedūra	2,5	0,5	5 000	300 ± 20
Otrā veida procedūra	0,5	0,5	45 000	300 ± 10
Trešā veida procedūra ([1])	0 — 5	0,5	45 000	—

([1]) Skat. 2.7.3.6.4.3. punktu

Šīs tabulas piektajā slejā norādītā nobīde raksturo siksnai piemērotās turpatpakaļkustības amplitūdu.

2.7.3.6.4. Konkrēti procedūras apstākļi

2.7.3.6.4.1. Pirmā veida procedūra: piemēro, ja siksna slīd caur regulētājierīci.

Vienam siksnas posmam vertikāli un pastāvīgi pieliek 2,5 daN lielu slodzi.

Pārējo siksnas daļu, kas novietota horizontāli, kustina turp un atpakaļ.

Regulētājierīci novieto tā, lai siksnas horizontālais posms paliktu noslogots (sk. XII pielikuma 1. attēlu).

2.7.3.6.4.2. Otrā veida procedūra: piemēro, ja siksna, slīdot caur cieto daļu, maina virzienu.

Leņķi, ko veido abi siksnas gali viens pret otru, ir tādi, kā parādīts XII pielikuma 2. attēlā.

Siksnai pastāvīgi pieliek 0,5 daN lielu slodzi.

2.7.3.6.4.3. Trešā veida procedūra: piemēro, ja siksna ir piešūta vai tamlīdzīgi piestiprināta pie cietās daļas.

Kopējā nobīde ir 300 ± 20 mm, un 5 daN lielo slodzi pieliek tikai tik ilgu laiku, kas atbilst 100 ± 20 mm nobīdei pusē no katra laikposma (sk. XII pielikuma 3. attēlu).

2.7.4. *Mikroslīdēšanas tests* (sk. XII pielikuma 3. attēlu)

2.7.4.1. Sastāvdaļas vai ierīces, kam izdarāms mikroslīdēšanas tests, pirms testēšanas vismaz 24 stundas tur vidē, kuras temperatūra ir 20 ± 5 °C un gaisa relatīvais mitrums 65 ± 5%.

Testu izdara 15 līdz 30 °C temperatūrā.

2.7.4.2. Nodrošina, lai regulētājierīces brīvais posms būtu vērsts uz augšu vai uz leju no testa stenda tā, kā tas ir transportlīdzeklī.

2.7.4.3. Siksnas posma zemākajai daļai pieliek 5 daN lielu slodzi.

Pārējo daļu kustina turp un atpakaļ, un kustības kopējā amplitūda ir 300 ± 20 mm (sk. attēlu).

2.7.4.4. Ja siksnai ir brīvs gals, ko izmanto par rezerves siksnu, tad to nedrīkst nekādā veidā savilkt vai saspraust ar noslogoto siksnas posmu.

2.7.4.5. Nodrošina, lai pārbaudes stendā siksna ar izliekumu nokarātos no regulētājierīces, kā tas ir transportlīdzeklī.

Pārbaudes stendam pielikto 5 daN slodzi virza vertikāli un tā, lai nepieļautu sloga šūpošanos un drošības jostas savilkšanos.

Fiksētājierīci nostiprina pie 5 daN sloga tā, kā tas ir transportlīdzeklī.

2.7.4.6. Pirms testa faktiskā sākuma izdara 20 ciklu sēriju, lai pienācīgi iestrādātu automātisko savilkšanās sistēmu.

2.7.4.7. Izdara 1000 ciklu sēriju ar frekvenci 0,5 cikli sekundē un kopējo amplitūdu 300 ± 20 mm. Slodzi, kuras lielums ir 5 daN, pieliek tikai tajā laikā, kas atbilst 100 ± 20 mm nobīdei pusē no katra laikposma.

2.7.5. *Siksnas vilces izturības tests* (statiskais tests)

2.7.5.1. Testu ikreiz izdara diviem jauniem siksnas paraugiem, kas ir pietiekami gari un kondicionēti saskaņā ar 2.7.3. punkta noteikumiem.

2.7.5.2. Siksnu satver izstiepšanās testa mehānisma spailēs. Spailes ir tādas, lai siksna nevarētu pārtrūkt punktā, kurā tā pieskaras spailēm, vai šā punkta tuvumā. Pārvietošanas ātrums ir aptuveni 100 mm/min. Parauga brīvā daļa, kas atrodas starp mehānisma spailēm, testa sākumā ir 200 ± 40 mm gara.

2.7.5.3. Kad slodze sasniedz 980 daN, izmēra siksnas platumu, neapturot mehānismu.

2.7.5.4. Pēc tam slodzi palielina, līdz siksna pārtrūkst, un reģistrē pārrāvuma slodzi.

2.7.5.5. Ja siksna izslīd vai pārtrūkst spaiļu pieskares punktā vai tā tuvumā, t. i., tuvāk par 10 mm, tad testa rezultāts nav derīgs, un testu izdara vēlreiz, ņemot jaunu paraugu.

2.7.6. *Cietas daļas ietverošu siksnas sastāvdaļu statiskais tests*

2.7.6.1. Sprādzi un regulētājierīci pievieno izstiepšanās testa mehānismam, izmantojot tās daļas drošības jostas komplektā, pie kurām minētās ierīces parasti pievieno, un tad slodzi pamazām palielina līdz 980 daN. Tomēr, ja sprādze vai regulētājierīce ir fiksētājierīces daļa, tad sprādzi vai regulētājierīci testē kopā ar fiksētājierīci atbilstīgi 2.7.6.2. punktam, izņemot spriegotājus ar vadīklu vai trīsi. Ja spriegotāju testē kā regulētājierīci, tad siksnas garums uz tītavas ir tāds, kādu iegūst, siksnu attinot cik iespējams visā garumā un tad bloķējot, mīnus 450 mm.

2.7.6.2. Fiksētājierīces testē tā, kā noteikts 2.7.6.1. punktā, bet slodze šajā gadījumā ir 1470 daN, to piemēro atbilstīgi 2.7.8.1. punkta otrajam teikumam un visnelabvēlīgākajos apstākļos, kādi varētu rasties transportlīdzeklī, kurā ir pareizi uzstādīta attiecīgā drošības josta. Testējot spriegotājus, siksnu pilnībā notin no tītavas.

2.7.6.3. Divus pilna drošības jostas komplekta paraugus uz divām stundām ievieto aukstuma kamerā –10 ± 1 °C temperatūrā. Pēc izņemšanas no kameras ar rokām saslēdz sprādzes salāgojamās daļas.

2.7.6.4. Divus pilna drošības jostas komplekta paraugus uz divām stundām ievieto aukstuma kamerā –10 ± 1 °C temperatūrā. Pēc tam testējamās cietās daļas un plastmasas daļas pārmaiņus izvieto uz plakanas tērauda virsmas, kas kopā ar paraugiem bijusi ievietota aukstuma kamerā un kas novietota uz vismaz 100 kg smaga, blīva, cieta bloka horizontālās virsmas. Trīsdesmit sekunžu laikā pēc testējamo daļu izņemšanas no aukstuma kameras uz tām no 300 mm augstuma ļauj nokrist 18 kg smagam tērauda gabalam. Šīs masas iedarbības plaknes cietība ir vismaz 45 HCR, bet virsma — izliekta ar 10 mm rādiusu šķērsvirzienā un 150 mm rādiusu garenvirzienā. Vienu paraugu testē pa siksnai atbilstīgā izliektā stieņa asi, un otru paraugu testē 90° leņķī pret siksnu.

2.7.6.5. Sprādzes, kam ir divām drošības jostām kopīgas daļas, noslogo tā, lai modelētu lietošanas apstākļus transportlīdzeklī, kurā sēdekļi ir noregulēti vidējā stāvoklī. Slodzes pielikšanas virzienu nosaka atbilstīgi 2.7.8.1. punktam. Siksnām vienlaikus pieliek 1470 daN slodzi. Šim testam piemērota iekārta ir attēlota XI pielikumā.

2.7.6.6. Kad testē manuālu regulētājierīci, siksnu vienā paņēmienā ar ātrumu aptuveni 100 mm/s izvelk caur minēto ierīci, ievērojot parastos lietošanas apstākļus, un pēc tam, kad izvilkti pirmie 25 mm, ar precizitāti 0,1 daN izmēra maksimālo spēku. Testu izdara abos siksnas kustības virzienos caur regulētājierīci, un līdz mērījumu veikšanai ir izdarīti 10 šādi cikli.

2.7.7. *Spriegotāju papildu testi*

2.7.7.1. Spriegotājmehānisma ilgmūžība

2.7.7.1.1. Siksnu izvelk un ļauj tai atkal savilkties tik daudz ciklu, cik vajadzīgs, ar ātrumu, kas nepārsniedz 30 ciklus minūtē. Spriegotājiem ar avārijas bloķēšanu katru piekto ciklu papildina ar grūdienu, lai spriegotājs bloķētos. Grūdienus izdara vienādā daudzumā katrā no piecām dažādām siksnas izvilkuma pakāpēm, proti, tad, kad no spriegotāja izvilkti 90, 80, 75, 70 un 65 % no siksnas kopgaruma. Tomēr, ja paraugā ir vairāk nekā 900 mm siksnas, minētos procentuālos daudzumus nosaka attiecībā pret 900 mm no siksnas beigām, kas paliek uztītas uz spriegotāja.

2.7.7.1.2. Šā pielikuma 2.7.7.1.1. punktā paredzētajiem testiem piemērota iekārta ir attēlota IV pielikumā.

2.7.7.2. Bloķēšanas procedūra spriegotājiem ar avārijas bloķēšanu

2.7.7.2.1. Spriegotāja bloķēšanos testē stāvoklī, kad uz spriegotāja tītavas uztītās siksnas garums ir 300 ± 3 mm.

2.7.7.2.1.1. No spriegotāja, kura bloķēšanos aktivizē siksnas kustība, siksnu izvelk virzienā, kāds parasti veidojas, ja spriegotājs ir uzstādīts transportlīdzeklī.

2.7.7.2.1.2. Spriegotāju jutību uz transportlīdzekļa ātruma samazināšanu testē iepriekš minētajā siksnas izvilkuma stāvoklī un abos virzienos gar divām savstarpēji perpendikulārām asīm, kas ir horizontālas, ja transportlīdzeklī spriegotāju paredzēts uzstādīt tā, kā norādījis drošības jostas ražotājs. Vienu no šiem testa virzieniem tehniskais dienests, kas izdara apstiprinājuma testu, izraugās tā, lai radītu visnelabvēlīgākos apstākļus attiecībā uz bloķēšanas mehānisma aktivizēšanos.

2.7.7.2.2. Šā pielikuma 2.7.7.2.1. punktā paredzētajiem testiem piemērota iekārta ir aprakstīta V pielikumā. Jebkuras šādas iekārtas konstrukcija ir tāda, lai vidējais gradients vajadzīgās paātrinājuma sasniegšanai būtu vismaz 10 g sekundē.

2.7.7.2.3. Lai pārbaudītu atbilstību 2.4.5.2.1.3. un 2.4.5.2.1.4. punkta prasībām, spriegotāju uzstāda uz horizontālas virsmas, kuru pēc tam sasver ar ātrumu, kas nepārsniedz 2° sekundē, līdz spriegotājs bloķējas. Testu atkārto citos virzienos, lai pārliecinātos, ka prasības ir izpildītas.

2.7.7.3. Izturība pret putekļiem

2.7.7.3.1. Spriegotāju ievieto testa kamerā, kā parādīts VI pielikumā. Spriegotāja relatīvais stāvoklis ir tāds pats kā tad, ja tas ir uzstādīts transportlīdzeklī. Putekļu daudzums testa kamerā atbilst 2.7.7.3.2. punkta prasībām. No spriegotāja izvelk 500 mm garu siksnas posmu un atstāj izvilktu, izņemot 10 pabeigtus šīs siksnas izvilkšanas un savilkšanās ciklus vienas vai divu minūšu laikā pēc katras putekļu sajaukšanas reizes.

Piecas stundas ik pēc 20 minūtēm putekļus sajauc, caur atveri, kuras diametrs ir 1,5 ± 0,1 mm, piecas sekundes pūšot sausu un smērvielu nesaturošu saspiestu gaisu, kura relatīvais spiediens ir $5,5 \times 10^5 \pm 0,5 \times 10^5$ Pa.

2.7.7.3.2. Šā pielikuma 2.7.7.3.1. punktā aprakstītajā testā izmantotie putekļi sastāv no aptuveni 1 kg sausa kvarca. Daļiņu izmēra sadalījums ir šāds:

a) tādas, kas iet caur 150 μm lielu atveri, kuru veidojošās stieples diametrs ir 104 μm: 99 līdz 100 %;

b) tādas, kas iet caur 105 μm lielu atveri, kuru veidojošās stieples diametrs ir 64 μm: 76 līdz 86 %;

c) tādas, kas iet caur 75 μm lielu atveri, kuru veidojošās stieples diametrs ir 52 μm: 60 līdz 70 %.

2.7.7.4. Izvilkšanas un savilkšanās spēks

2.7.7.4.1. Izvilkšanas un savilkšanās spēku mēra, izmantojot drošības jostas komplektu, kas aplikts manekenam kā 2.7.8. punktā paredzētajā dinamikas testā. Siksnas spriegumu mēra cik iespējams tuvu (tomēr nedaudz pirms) saskares punktiem ar manekenu, kamēr siksnu izvelk vai ļauj tai savilkties ar ātrumu aptuveni 0,6 m minūtē.

2.7.8. *Drošības jostas komplekta vai ierobežotājsistēmas dinamikas testi*

2.7.8.1. Drošības jostas komplektu uzstāda uz ratiņiem ar VII pielikumā noteikto sēdekli un stiprinājumiem. Ja tomēr drošības jostas komplekts ir paredzēts īpašam transportlīdzeklim vai īpaša veida transportlīdzekļiem, tad attālumus starp manekenu un stiprinājumiem nosaka dienests, kurš izdara testus, un to dara vai nu saskaņā ar uzstādīšanas instrukcijām, kuras piegādātas kopā ar drošības jostu, vai saskaņā ar transportlīdzekļa ražotāja sniegtajiem norādījumiem.

2.7.8.1.1. Ja drošības jostas komplekts ir ierobežotājsistēmas daļa, tad sistēmu uzstāda uz tās transportlīdzekļa strukturālās daļas, kur to parasti ierīko, un minēto daļu piestiprina testa ratiņiem tā, kā aprakstīts turpmāk.

2.7.8.1.2. Paņēmiens, kuru izmanto, lai nostiprinātu transportlīdzekli testa laikā, nedrīkst būt tāds, ar ko nostiprina sēdekļu vai drošības jostu stiprinājumus vai mazina ietaises normālo deformēšanos.

Transportlīdzekļa priekšējo daļu neizmanto, jo tā, ierobežojot manekena (izņemot pēdas) kustību uz priekšu, mazinātu slodzi, ko testā pieliek ierobežotājsistēmai. No ietaises izņemtās daļas var aizstāt ar līdzvērtīgas stiprības daļām, ja vien tās netraucē manekena kustību uz priekšu.

2.7.8.1.3. Stiprinājuma ierīci uzskata par apmierinošu, ja tā nekādi neietekmē ietaisi visā platumā un ja transportlīdzekli vai ietaisi priekšpusē bloķē vai apstādina attālumā, kas ir vismaz 500 mm no testējamās ierobežotājsistēmas stiprinājuma. Aizmugurē ietaisi nostiprina tādā attālumā aiz stiprinājumiem, kas ir pietiekams, lai nodrošinātu 2.7.8.1.2. punkta prasību izpildi.

2.7.8.1.4. Sēdekļus noregulē un izvieto tādā vadīšanas vai braukšanas pozīcijā, kuru tehniskais dienests, kas izdara apstiprinājuma testus, uzskata par visnelabvēlīgāko stiprības ziņā un kura ir savienojama ar manekena novietojumu transportlīdzeklī. Sēdekļu pozīciju norāda testa protokolā. Ja sēdeklim ir regulējama atzveltne, to bloķē, kā norādījis ražotājs, vai — ja šādu norādījumu nav — tā, lai izveidojies faktiskais leņķis būtu cik iespējams tuvu 25° leņķim.

2.7.8.1.5. Lai novērtētu 2.6.1.3.1. punkta prasību izpildi, pieņem, ka sēdeklis atrodas vistālāk uz priekšu izvirzītajā vadīšanas vai braukšanas pozīcijā, kas ir piemērota manekena izmēriem.

2.7.8.1.6. Visus vienas grupas sēdekļus testē vienlaikus.

2.7.8.2. Drošības jostas komplektu VIII pielikumā aprakstītajam manekenam apliek, kā aprakstīts turpmāk. Starp manekena muguru un sēdekļa atzveltni novieto 25 mm biezu dēli. Drošības jostu stingri savelk ap manekenu. Pēc tam dēli izņem, un manekenu novieto tā, lai tā mugura visā garumā saskartos ar sēdekļa atzveltni. Ja izmanto ekscentrisku sprādzi, tā bloķējas tikai ar atsperi; lai bloķētu, sprādzi nespiež ar spēku un neaizcērt. Ja izmanto sprādzi "metāls pret metālu", tad pārliecinās, vai abu daļu salāgošanas paņēmiens nevar mazināt bloķēšanas drošumu vai sprādzes stiprību.

2.7.8.3. Siksnu brīvie gali sniedzas pietiekami tālu aiz regulētājierīcēm, lai ņemtu vērā iespējamo izslīdēšanu.

2.7.8.4. Pēc tam ratiņus dzen uz priekšu tā, lai trieciena brīdī to brīvais ātrums būtu 50 ± 1 km/h un lai manekens neizkustētos. Attālums, kas vajadzīgs, lai ratiņi apstātos, ir 400 ± 50 mm. Visā ātruma samazinājuma laikā ratiņi paliek horizontālā stāvoklī. Ratiņu ātruma samazinājumu panāk ar VII pielikumā attēloto iekārtu vai kādu citu ierīci, ar kuru var iegūt līdzvērtīgus rezultātus. Minētā iekārta atbilst IX pielikumā noteiktajām izpildījuma prasībām.

2.7.8.5. Izmēra ratiņu ātrumu tieši pirms trieciena un manekena maksimālo pārvietojumu virzienā uz priekšu.

2.7.8.6. Lai noteiktu, vai ir radušies defekti vai bojājumi, pēc trieciena drošības jostas komplektu vai ierobežotājsistēmu un tās cietās daļas pārbauda vizuāli, neatverot sprādzi. Ierobežotājsistēmai pēc trieciena pārbauda arī to, vai transportlīdzekļa strukturālajās daļās, kas piestiprinātas ratiņiem, ir radusies paliekoša deformācija. Šādas deformācijas ņem vērā aprēķinos, ko izdara saskaņā ar 2.6.1.3.1. punktu.

2.7.9. *Sprādzes atvēršanas tests*

2.7.9.1. Šajā testā izmanto drošības jostas komplektus, kam jau ir izdarīts dinamikas tests atbilstīgi 2.7.8. punktam.

2.7.9.2. Drošības jostas komplektu noņem no testa ratiņiem, neatverot sprādzi. Sprādzei pieliek 30 daN lielu tiešās vilces slodzi. Ja sprādze ir pievienota cietai daļai, tad spēku pieliek, ņemot vērā leņķi, ko dinamikas testa laikā veido sprādze un cietā daļa. Sprādzes atvēršanas pogas ģeometriskajam centram ar ātrumu 400 mm/min ± 20 mm/min pieliek normālu slodzi. Šo slodzi pieliek pa konstantu asi. Sprādzes atvēršanas spēka piemērošanas laikā sprādzi ar cietu balstu notur nekustīgā stāvoklī. Iepriekšminētā normālā slodze nepārsniedz 2.4.2.5. punktā noteikto ierobežojumu. Testa aprīkojuma pieskares punkts ir lodveida un ar rādiusu 2,5 mm ± 0,1 mm. Tā virsma ir no pulēta metāla.

2.7.9.3. Sprādzes atvēršanas spēku pieliek, izmantojot bezmēnu vai citu mērierīci, un to dara sprādzes atvēršanai normālā veidā un virzienā.

2.7.9.4. Izmēra sprādzes atvēršanas spēku un atzīmē visus sprādzes defektus.

2.7.9.5. Pēc sprādzes atvēršanas testa tās drošības jostas komplekta vai ierobežotājsistēmas sastāvdaļas, kam izdarīti 2.7.8. punktā paredzētie testi, pārbauda un testa protokolā atzīmē, kādā pakāpē drošības jostas komplekts vai ierobežotājsistēma bojāta dinamikas testā.

2.7.10. *Testa protokols*

Testa protokolā atzīmē 2.7. punktā paredzēto testu rezultātus, konkrēti ratiņu ātrumu, manekena maksimālo pārvietojumu virzienā uz priekšu, sprādzes novietojumu un visus defektus vai bojājumus. Ja atbilstīgi 2.7.8.1. punktam nav ievērotas VII pielikumā paredzētās prasības attiecībā uz stiprinājumiem, tad testa protokolā apraksta, kā uzstādīts drošības jostas komplekts vai ierobežotājsistēma, un norāda svarīgākos leņķus un izmērus. Protokolā min arī visas sprādzes deformācijas vai bojājumus, kas radušies testā.

Par ierobežotājsistēmu testa protokolā norāda arī paņēmienu, kas izmantots, lai transportlīdzekļa struktūrālo daļu piestiprinātu pie ratiņiem, sēdekļu novietojumu un sēdekļu atzveltnes slīpumu. Ja manekena pārvietojums virzienā uz priekšu ir pārsniedzis 2.6.1.2.2. punktā noteiktās vērtības, tad protokolā norāda, vai ir izpildītas 2.6.1.3.1. punkta prasības.

2.8. **Atbilstības pārbaude**

2.8.1. *Prasību minimums atbilstības pārbaudei*

2.8.1.1. Ražotājs vai viņa pilnvarotais pārstāvis, kurš ir EEK detaļas tipa apstiprinājuma zīmes turētājs, veic pastāvīgu kvalitātes kontroli vai raugās, lai šāda kontrole tiktu veikta, tā ka drošības jostas komplektu ražošana ir vienota un atbilst šīs direktīvas noteikumiem.

2.8.1.2. Ražotājs vai viņa pilnvarots pārstāvis ir atbildīgs par:

a) kvalitātes kontroles procedūras esību;

b) tāda aprīkojuma pieejamību, kas vajadzīgs, lai pārbaudītu atbilstību;

c) testa rezultātu, testa protokolu un visu tiem pievienoto dokumentu uzskaiti;

d) testa rezultātu izmantošanu, lai pārbaudītu un nodrošinātu saražoto drošības jostas komplektu atbilstību, rēķinoties ar rūpnieciskajā ražošanā pieļaujamām variācijām.

2.8.1.3. Atbilstības pārbaudei atlasītajiem paraugiem izdara testus, kurus, vienojoties ar kompetento iestādi, izvēlas no 2.6. un 2.7. punktā aprakstītajiem testiem.

2.8.1.4. Konkrēti jāizpilda šāds prasību minimums.

2.8.1.4.1. Visiem komplektiem, kuru sastāvā ir spriegotāji ar avārijas bloķēšanu, pārbauda atbilstību 2.4.5.2.1.1. punkta prasībām, un tas jādara atbilstīgi īpašajiem norādījumiem 2.4.5.2.3. punktā.

2.8.1.4.2. Saražoto drošības jostu paraugu pretestības pārbaudi dinamikas testā izdara saskaņā ar 2.7.8. punktā noteikto procedūru. Šo pārbaudi izdara statistiski un izlases veidā un katrā ziņā pārbauda 1 no 25 000 saražoto drošības jostu vai vienu drošības jostu no mēnesī saražotā apjoma, izvēloties lielāko no abiem daudzumiem.

Ja ikgadējais ražošanas apjoms ir 5000 komplekti un mazāk, tad ir pieļaujams minimālais pārbaudes biežums — viena drošības josta gadā.

Lai noteiktu, vai ir radušies defekti vai bojājumi, testā pēc trieciena komplektu pārbauda vizuāli, neatverot sprādzi. Ja komplekts testu neiztur, tad ražotājs atlasa citus paraugus un veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu produkcijas atbilstību.

2.8.2. *Prasību minimums dalībvalstu veiktajām izlases veida pārbaudēm*

2.8.2.1. Izlases pārbaužu biežums ir tāds, lai 2.8.2.2. punktā noteiktos testus veiktu vismaz 1 no 5000 drošības jostām, kā arī visu ražošanā esošo apstiprināto tipu ierobežotājsistēmām, testē vismaz vienu un ne vairāk kā 50 sistēmas jebkurā 12 mēnešu ilgā ražošanas posmā.

2.8.2.2. Drošības jostām, kas atlasītas, lai pārbaudītu to atbilstību apstiprinātajam tipam, izdara testus, kurus kompetentā iestāde izvēlas no 2.6. un 2.7. punktā aprakstītajiem testiem.

Vismaz 10 % no atbilstības pārbaudei atlasītajām drošības jostām izdara dinamikas testu, bet minimums ir viena un maksimums — piecas drošības jostas attiecībā uz 12 mēnešu ilgu ražošanas posmu.

2.8.2.3. Ja kāds no paraugiem testu neiztur, tad izdara papildu testu ar trim citiem paraugiem.

Ja kāds no pēdējiem testu neiztur, tad piemēro 3. panta 2. punktu.

2.8.2.4. Testus izdara drošības jostām, ko piedāvā pārdošanai vai kas ir paredzētas pārdošanai.

2.9. **Instrukcijas**

Visām drošības jostām pievieno X pielikumā paredzētās instrukcijas.

3. UZSTĀDĪŠANAS PRASĪBAS

3.1. **Transportlīdzekļa aprīkojums**

Visi transportlīdzekļi, uz kuriem attiecas 9. pants, ir aprīkoti ar drošības jostām vai ierobežotājsistēmām, kas ietver šādi izvietotas drošības jostas (kopā ar tām nedrīkst izmantot nedz nebloķējamos drošības jostas spriegotājus (1.8.1. punkts), nedz manuāli atbloķējamos drošības jostas spriegotājus (1.8.2. punkts)):

3.1.1. priekšējās sānu sēdvietās — trīspunktu drošības jostas ar daudzkāršās jutības spriegotājiem ar avārijas bloķēšanu (1.8.4. punkts); tomēr pasažieru sēdvietās pieļaujami spriegotāji, kas bloķējas automātiski (1.8.3. punkts);

3.1.2. priekšējās centrālajās sēdvietās — trīspunktu drošības jostas ar spriegotājiem vai bez tiem;

3.1.2.1. tomēr priekšējās centrālās sēdvietas ir pietiekami aprīkot ar klēpja drošības jostām (ar spriegotājiem vai bez tiem), ja priekšējais stikls atrodas ārpus Direktīvas 74/60/EEK II pielikumā definētās atskaites zonas;

attiecībā uz drošības jostām priekšējo stiklu uzskata par atskaites zonas daļu, ja tas var nonākt statiskā saskarē ar testa iekārtu, izmantojot metodi, kas aprakstīta Direktīvas 74/60/EEK II pielikumā;

3.1.2.2. neatkarīgi no 3.1.2. un 3.1.2.1. punkta un līdz 1979. gada 1. janvārim priekšējās centrālās sēdvietas drīkst būt aprīkotas tikai ar klēpja drošības jostu ar spriegotājiem vai bez tiem;

3.1.3. aizmugures sēdvietās — klēpja drošības jostas vai trīspunktu drošības jostas ar spriegotājiem vai bez tiem;

3.1.4. trīspunktu drošības jostās ar spriegotājiem vienam spriegotājam jādarbojas vismaz uz diagonālās siksnas.

3.2. **Vispārīgas prasības**

3.2.1. Drošības jostas un ierobežotājsistēmas fiksē ar stiprinājumiem, kas atbilst specifikācijām Direktīvā 76/115/EEK.

3.2.2. Drošības jostas un ierobežotājsistēmas uzstāda tā, lai pienācīgi lietotas tās darbotos apmierinoši un mazinātu miesas bojājumu iespējamību avārijas gadījumā. Konkrēti tās uzstāda tā, lai nodrošinātu turpmāk minēto.

3.2.2.1. Siksnas nevar veidot bīstamu konfigurāciju.

3.2.2.2. Līdz minimumam ir samazināta iespējamība, ka pareizi lietota siksna varētu noslīdēt no pleca.

3.2.2.3. Iespējamība, ka siksna varētu nodilt, saskaroties ar asām, cietām transportlīdzekļa vai sēdekļa daļām, ir samazināts līdz minimumam.

3.3. **Īpašas prasības par drošības jostās vai ierobežotājsistēmās iestrādātajām cietajām daļām**

3.3.1. Cietās daļas, piemēram, sprādzes, regulētājierīces un fiksētājierīces, drošības jostas lietotājam vai citām transportlīdzeklī esošām personām nepalielina miesas bojājumu iespējamību avārijā.

3.3.2. Jostas lietotājs sprādzes atvēršanas ierīci var skaidri ieraudzīt un viegli sasniegt, un tā ir konstruēta tā, lai to nevarētu atvērt netīši vai nejauši. Sprādze turklāt ir novietota tā, lai avārijā to bez grūtībām varētu aizsniegt glābējs, kam jāatbrīvo drošības jostas lietotājs.

Sprādze ir uzstādīta tā, lai lietotājs to gan nenoslogotu, gan tad, kad tā satur lietotāja svaru, spētu atvērt ar vienu, vienkāršu, vienvirziena kustību, ko var izdarīt ar labo vai kreiso roku. Priekšējo sānu sēdvietu drošības jostās vai ierobežotājsistēmās sprādzi šādā pašā veidā ir iespējams arī aizvērt.

Pārbauda, vai tad, ja sprādze saskaras ar drošības jostas lietotāju, saskares virsmas platums nav mazāks par 46 mm.

3.3.3. Kad drošības jostu apliek, tā vai nu automātiski noregulējas, lai pielāgotos lietotājam, vai ir konstruēta tā, ka drošības jostas lietotājam sēžot ir pieejama ērta un viegli izmantojama manuāla regulētājierīce. Turklāt, lai drošības jostu pielāgotu lietotāja ķermeņa uzbūvei un transportlīdzekļa sēdekļa novietojumam, to ir iespējams savilkt ar vienu roku.

3.3.4. Drošības jostas vai ierobežotājsistēmas ar spriegotājiem uzstāda tā, lai spriegotāji varētu pareizi darboties un efektīvi savilkt siksnu.

II PIELIKUMS

EEK detaļas TIPA APSTIPRINĀJUMA sertifikāta PARAUGS

(Maksimālais izmērs: A4 (210 × 297 mm))

Iestādes nosaukums

Paziņojums par EEK detaļas tipa apstiprinājuma piešķīrumu, atteikumu vai atsaukumu vai EEK detaļas tipa apstiprinājuma attiecinājuma uz citu tipu piešķīrumu, atteikumu vai atsaukumu attiecībā uz drošības jostas vai ierobežotājsistēmas tipu

EEK detaļas tipa apstiprinājums Nr .....

1. Ierobežotājsistēma/ trīspunktu drošības josta/ klēpja drošības josta/ īpaša veida drošības josta/ aprīkota ar enerģijas absorbcijas ierīci/ bloķējamu spriegotāju/ spriegotāju, kas bloķējas automātiski/ spriegotāju ar avārijas bloķēšanu [1]
2. Tirdzniecības nosaukums vai marka .....
3. Ražotāja apzīmējums šā tipa drošības jostai vai ierobežotājsistēmai .....
4. Ražotāja nosaukums un adrese .....

   .....
5. Ražotāja pārstāvja (ja ir) nosaukums un adrese .....

   .....
6. EEK detaļas tipa apstiprinājums pieprasīts (datums) .....
7. Tehniskais dienests, kas izdarījis EEK detaļas tipa apstiprinājuma testus .....
8. Minētā dienesta izsniegtā protokola datums .....
9. Minētā dienesta izsniegtā protokola numurs .....
10. EEK detaļas tipa apstiprinājums piešķirts/atteikts [1] vispārējai izmantošanai/izmantošanai konkrētā transportlīdzeklī vai konkrētu tipu transportlīdzekļos [1] (vajadzības gadījumā skatīt pielikumu)
11. Zīmes novietojums un veids .....
12. Vieta .....
13. Datums .....
14. Paraksts .....
15. Šeit pievienoti šādi dokumenti, uz kuriem norādīts iepriekšminētais EEK detaļas tipa apstiprinājuma numurs:

    ..... drošības jostas, tostarp uzstādīto enerģijas absorbcijas ierīču vai spriegotāju rasējumi, shēmas un plāni;

    ..... piesprādzēšanas sistēmas, transportlīdzekļa struktūras un sēdekļa struktūras, un regulēšanas sistēmu un fiksētājierīču, tostarp uzstādīto enerģijas absorbcijas ierīču vai spriegotāju rasējumi, shēmas un plāni;

    ..... drošības jostas fotoattēli.

---

[1] Lieko svītrot.

III PIELIKUMS

EEK detaļas TIPA APSTIPRINĀJUMA ZĪME

1. VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1.1. Uz visām drošības jostām vai ierobežotājsistēmām, kas atbilst saskaņā ar šo direktīvu apstiprinātam tipam, ir EEK detaļas tipa apstiprinājuma zīme.

EEK detaļas tipa apstiprinājuma zīme sastāv no šādiem elementiem:

1.1.1. četrstūris, kas ietver mazo burtu "e", un aiz tā — skaidri salasāms EEK detaļas tipa apstiprinājumu piešķīrušās dalībvalsts apzīmējums ar šādiem burtiem vai numuru:

1 Vācijai,
2 Francijai,
3 Itālijai,
4 Nīderlandei,
6 Beļģijai,
11 Apvienotajai Karalistei,
13 Luksemburgai,
18 Dānijai,
IRL Īrijai;

1.1.2. zem četrstūra izvietots EEK detaļas tipa apstiprinājuma numurs;

1.1.3. virs četrstūra izvietots šāds papildu simbols vai simboli:

1.1.3.1. burts "A" trīspunktu drošības jostai, burts "B" klēpja drošības jostai un burts "S" īpaša veida drošības jostai;

1.1.3.2. simbolus, kas aprakstīti 1.1.3.1. punktā, papildina ar šādām zīmēm:

1.1.3.2.1. burts "e", ja drošības josta ir aprīkota ar enerģijas absorbcijas ierīci;

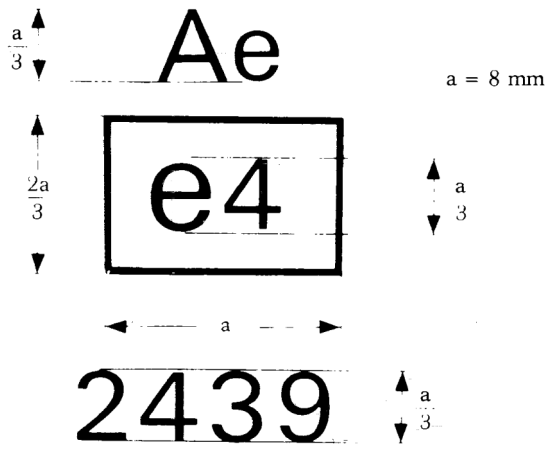
1.1.3.2.2. burts "r", ja drošības josta ir aprīkota ar spriegotāju, un aiz šā burta – izmantotā spriegotāja tipa numurs saskaņā ar I pielikuma 1.8. punktu; burts "m", ja izmantotais spriegotājs ir daudzkāršās jutības spriegotājs ar avārijas bloķēšanu;

1.1.3.3. ja drošības josta ir ierobežotājsistēmas daļa, pirms 1.1.3.1. punktā aprakstītajiem simboliem pievieno burtu "Z".

1.2. Elementi, kas aprakstīti 1.1. punktā, ir skaidri salasāmi un neizdzēšami, un tie ir vai nu uz etiķetes, vai marķēti tieši. Etiķete un marķējums ir nodilumizturīgi.

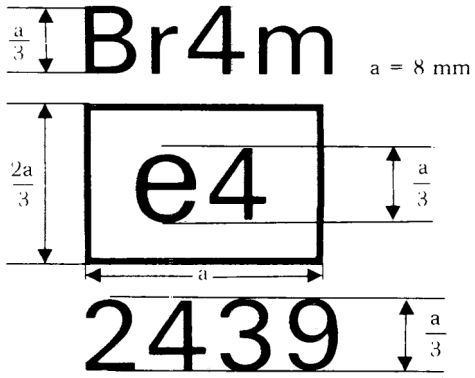
2. EEK detaļas TIPA APSTIPRINĀJUMA ZĪMJU SHEMATISKI ATTĒLI

2.1.

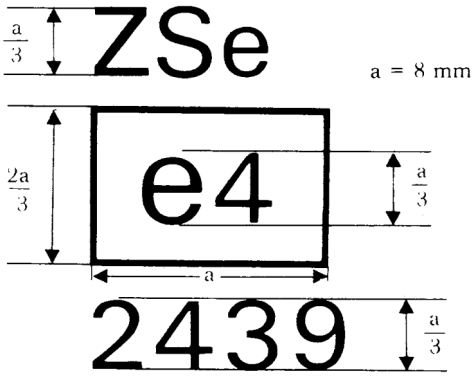
Drošības josta ar šādu EEK detaļas tipa apstiprinājuma zīmi ir trīspunktu drošības josta (A), kas aprīkota ar enerģijas absorbcijas ierīci (e) un ir apstiprināta Nīderlandē (e 4) ar numuru 2439.

2.2.

Drošības josta ar šādu EEK detaļas tipa apstiprinājuma zīmi ir klēpja drošības josta (B), kas aprīkota ar daudzkāršās jutības 4. veida spriegotāju un ir apstiprināta Nīderlandē (e 4) ar numuru 2439.

2.3.

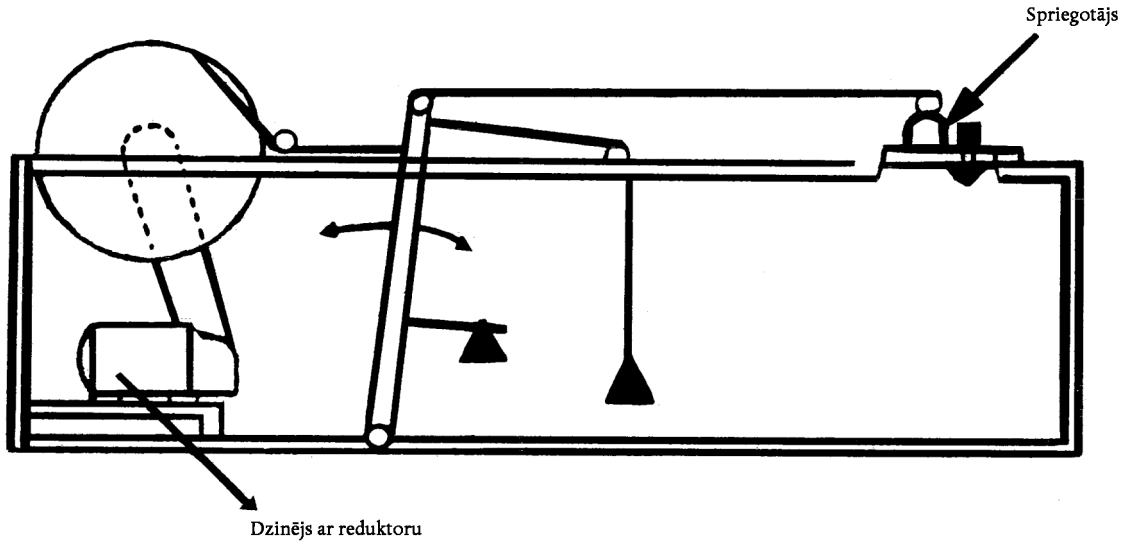
Drošības josta ar šādu EEK detaļas tipa apstiprinājuma zīmi ir īpašā veida drošības josta (S), kas aprīkota ar enerģijas absorbcijas ierīci (e) un ir ierobežotājsistēmas daļa (Z), un ir apstiprināta Nīderlandē (e 4) ar numuru 2439.

Piezīme:

EEK detaļas tipa apstiprinājuma numuru un simbolu(-us) izvieto tuvu četrstūrim vai nu virs, vai zem burta "e", vai arī pa kreisi vai pa labi no šā burta. Detaļas tipa apstiprinājuma numura cipari ir vienādā lielumā ar burtu "e", un tie ir vērsti tajā pašā virzienā. Papildu simbols(-i) ir detaļas tipa apstiprinājuma numuram diametrāli pretējā pusē. Lai nepieļautu iespēju, ka ciparus un simbolus var sajaukt, detaļas tipa apstiprinājuma numuru nedrīkst apzīmēt ar romiešu cipariem.

IV PIELIKUMS

SPRIEGOTĀJMEHĀNISMA ILGMŪŽĪBAS TESTA IEKĀRTAS PARAUGS

V PIELIKUMS

TĀDAS IEKĀRTAS PARAUGS, KAS IZMANTOJAMA, LAI TESTĒTU SPRIEGOTĀJU AR AVĀRIJAS BLOĶĒŠANU

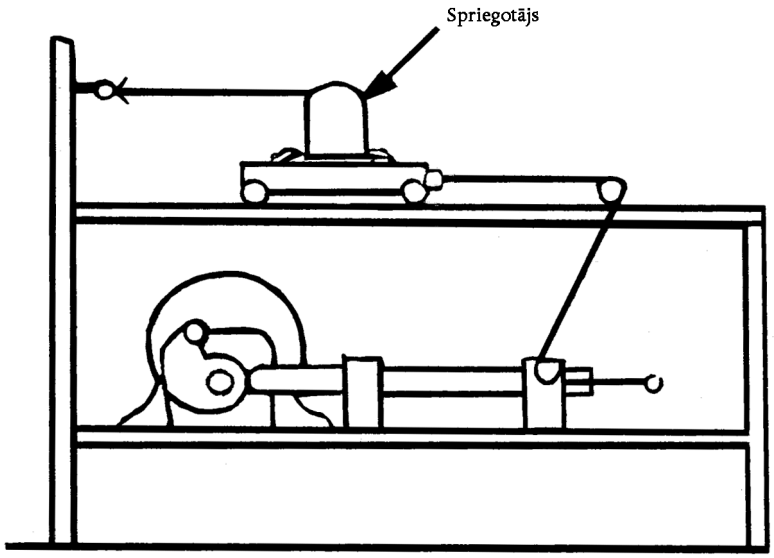
Attēlā redzama šim nolūkam piemērota iekārta, un tā sastāv no kloķa, kurš darbināms ar motoru un kura bīdstienis ar stieplēm pievienots maziem ratiņiem, kas uzlikti uz sliedēm. Kloķa bīdstienim ir kustības absorbcijas ierīce, kas slāpē kustību gadījumā, ja tītava bloķējas, pirms bīdstienis veic pilnu gājienu. Kloķa konstrukcijas un motora ātruma kombinācija ir tāda, lai sasniegtu vajadzīgo paātrinājumu ar paātrinājumu, kas noteikts I pielikuma 2.7.7.2.2. punktā, un bīdstieņa gājienu noregulē tā, lai tas pārsniegtu maksimālo pieļaujamo siksnas pārvietojumu pirms bloķēšanās.

Uz ratiņiem uzstāda grozāmu turētāju, kas ļauj spriegotāju uzstādīt dažādos stāvokļos attiecībā pret ratiņu kustības virzienu.

Testējot spriegotāju jutību pret siksnas pārvietošanos, spriegotāju uzstāda uz piemērotas nekustīgas pamatnes un siksnu pievieno ratiņiem.

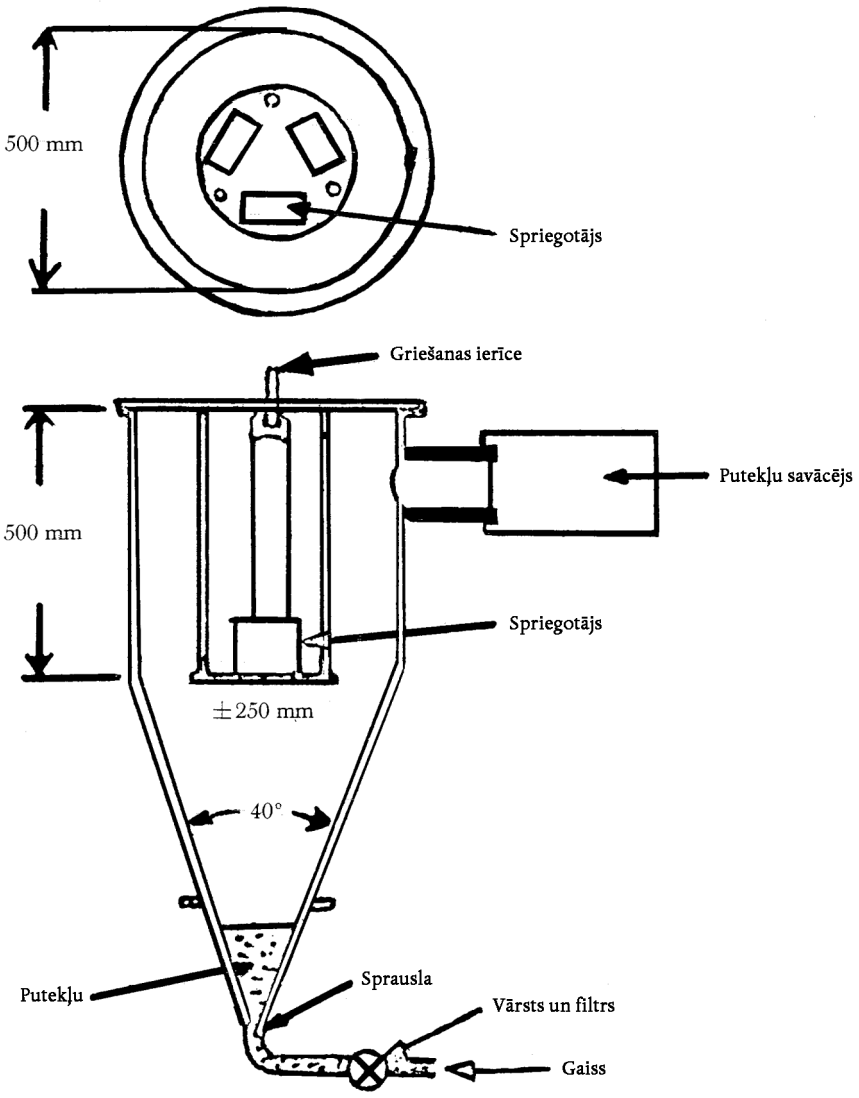
Izdarot iepriekš aprakstītos testus, testa iekārtā uzstāda ražotāja vai viņa pārstāvja piegādātās pamatnes un citas detaļas, lai šādi cik iespējams precīzi modelētu ietaisi, ko paredzēts uzstādīt transportlīdzeklī.

Ražotājs vai viņa pārstāvis piegādā papildu pamatnes un citas detaļas, kas var būt vajadzīgas, lai modelētu ietaisi, ko paredzēts uzstādīt transportlīdzeklī.

VI PIELIKUMS

TĀDAS IEKĀRTAS PARAUGS, KAS IZMANTOJAMA, LAI TESTĒTU SPRIEGOTĀJU IZTURĪBU PRET PUTEKĻIEM

VII PIELIKUMS

RATIŅU, SĒDEKĻA, STIPRINĀJUMU UN APTURĒŠANAS IERĪCES APRAKSTS

1. RATIŅI

Drošības jostu testos uz ratiņiem atrodas tikai sēdeklis, un ratiņu masa ir 400 ± 20 kg. Ierobežotājsistēmu testos uz ratiņiem atrodas transportlīdzekļa strukturālā daļa, un ratiņu masai ir 800 kg. Tomēr vajadzības gadījumā ratiņu un transportlīdzekļa strukturālās daļas kopējo masu drīkst vienu vai vairākas reizes palielināt par 200 kg. Kopējā masa nekādā ziņā nedrīkst atšķirties no nominālvērtības par vairāk nekā ± 40 kg.

2. SĒDEKLIS

Izņemot ierobežotājsistēmu testus, sēdekļa konstrukcijai ir cieta un ar gludu virsmu. Tiek ievērotas šā pielikuma 1. attēlā sniegtās norādes, vienlaikus rūpējoties par to, lai metāla daļas nevarētu saskarties ar drošības jostu.

3. STIPRINĀJUMI

Stiprinājumus izvieto, kā parādīts 1. attēlā. Stiprinājumu izvietojumam atbilstīgās riņķveida zīmes norāda vietu, kurā siksnas gali piestiprināmi ratiņiem vai, attiecīgi, slodzes pārveidotājam. Iekārta, uz kuras izvietoti stiprinājumi, ir cieta. Ja augšējam stiprinājumam garenvirzienā uzliek 98 daN lielu slodzi, tas šajā virzienā drīkst izkustēties ne vairāk kā par 0,2 mm. Ratiņi ir konstruēti tā, lai testa laikā stiprinājumus balstošajās daļās nerastos paliekoša deformācija.

4. APTURĒŠANAS IERĪCE

Šī ierīce sastāv no diviem vienādiem amortizatoriem, kas uzstādīti paralēli viens otram, izņemot ierobežotājsistēmas, kad izmanto četrus amortizatorus, tā sasniedzot 800 kg lielu nominālmasu. Vajadzības gadījumā vienu vai vairākas reizes pievieno papildu amortizatoru, šādi ikreiz palielinot nominālmasu par 200 kg.

Amortizatoru veido:

— ārējais korpuss no tērauda caurules,

— poliuretāna caurule, kas absorbē enerģiju,

— amortizētājā iegremdēta pulēta tērauda poga olīvas formā,

— stienis un trieciena plate.

Šā amortizatora daļu izmēri norādīti shēmās 2., 3. un 4. attēlā. Absorbējošās vielas īpašības ir aprakstītas turpmāk tekstā. Tieši pirms katra testa caurules vismaz 12 stundas nelietojot tur 15 līdz 30 °C temperatūrā.

Prasības, kurām apturēšanas ierīcei ir jāatbilst, norādītas IX pielikumā. Var izmantot arī citas ierīces, ja ar tām var iegūt līdzvērtīgus rezultātus.

ABSORBĒJOŠĀS VIELAS ĪPAŠĪBAS

(Ja nav norādīts citādi, nosaka ar ASTM metodi D 735)

Nostiprinājuma cietība A: 95 ± 2

Vilces izturība: $R_o \geq 343$ daN/cm²

Minimālais pilnais pagarinājums: A_o 400 %

Modulis:
— ja pilnais pagarinājums ir 100 %: 108 daN/cm²
— ja pilnais pagarinājums ir 300 %: 235 daN/cm²

Trauslums zemā temperatūrā (*ASTM* metode D 736): piecas stundas – 55 °C temperatūrā.

Saspiešanas paliekošā deformācija (B metode): 22 stundas temperatūrā 70 °C: ≤ 45 %

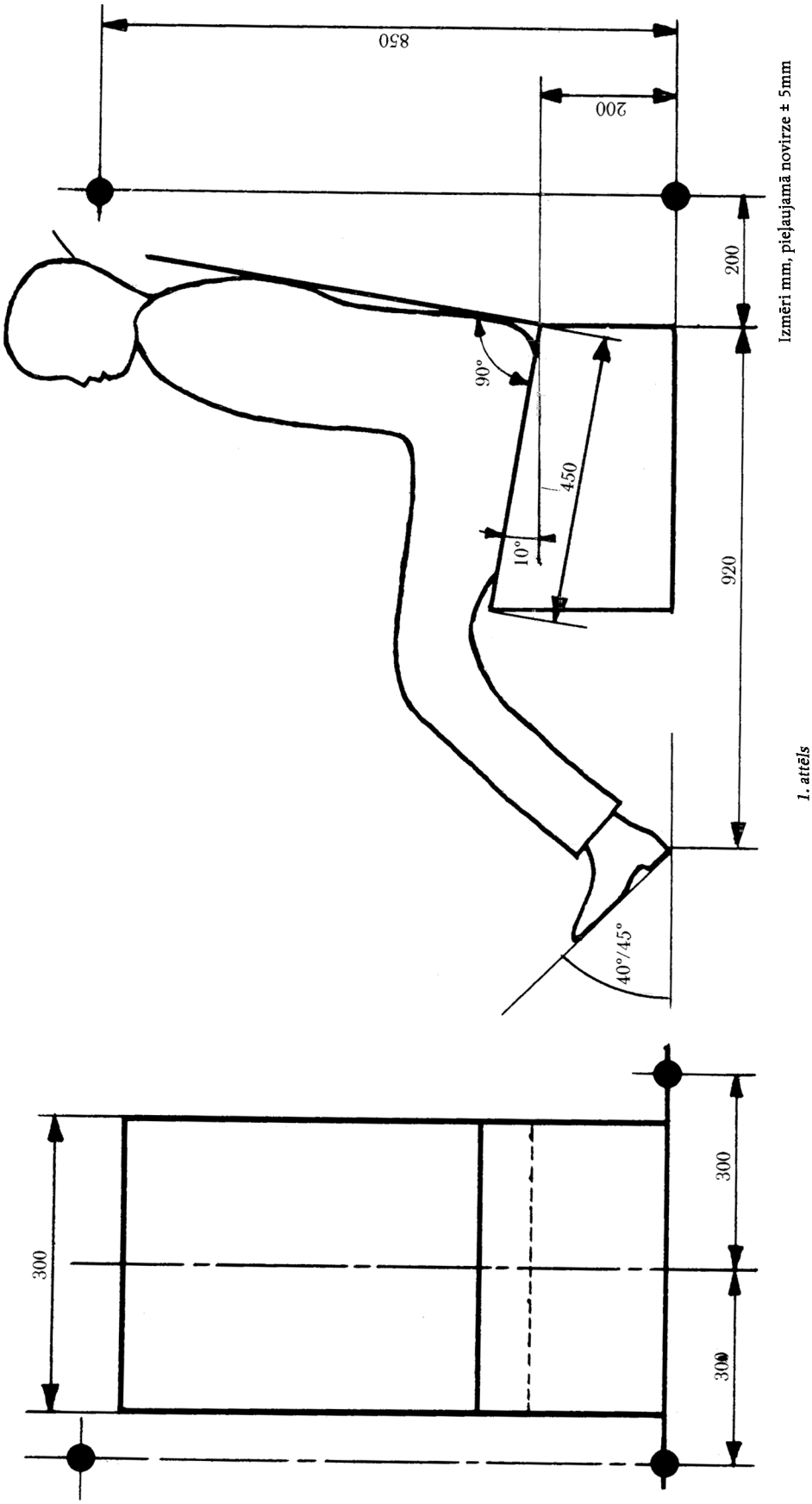
Blīvums 25 °C temperatūrā: 1,05 līdz 1,10

Novecošana gaisa iedarbībā (*ASTM* metode D 573):
— pēc izturēšanas 70 stundas 100 °C temperatūrā:
  — nostiprinājuma cietība A: maksimālā variācija ± 3
  — vilces izturība: samazinājums < 10 % no R_o
  — pilnais pagarinājums: samazinājums < 10 % no A_o
  — masa: samazinājums < 1 %

Iegremdēšana eļļā (ASTM metode Nr. 1 *Oil*):
— pēc izturēšanas 70 stundas 100 °C temperatūrā:
  — nostiprinājuma cietība A: maksimālā variācija ± 4
  — vilces izturība: samazinājums < 15 % no R_o
  — pilnais pagarinājums: samazinājums < 10 % no A_o
  — apjoms: palielinājums < 5 %

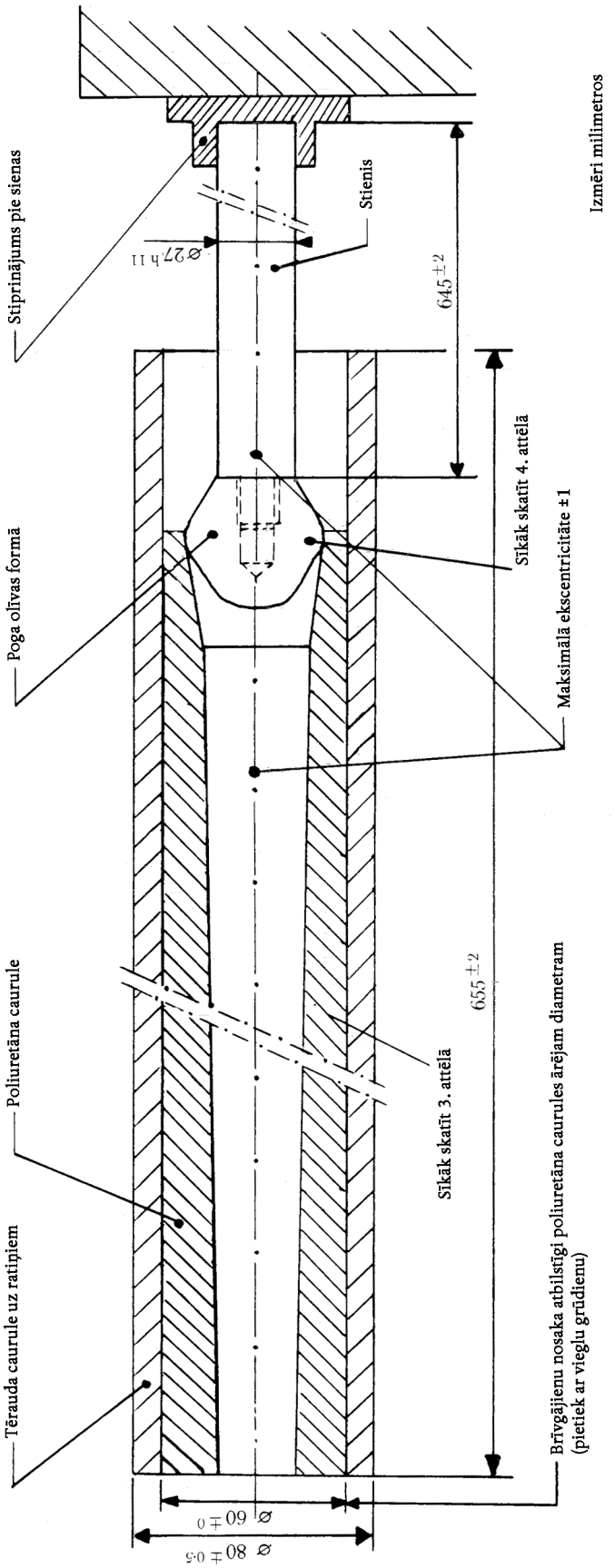
Iegremdēšana eļļā (ASTM metode Nr. 3 *Oil*):
— pēc izturēšanas 70 stundas 100 °C temperatūrā:
  — vilces izturība: samazinājums < 15 % no R_o
  — pilnais pagarinājums: samazinājums < 15 % no A_o
  — apjoms: palielinājums < 20 %

Iegremdēšana destilētā ūdenī:
— pēc izturēšanas vienu nedēļu 70 °C temperatūrā:
  — vilces izturība: samazinājums < 35 % no R_o
  — pilnais pagarinājums: palielinājums 20 % no A

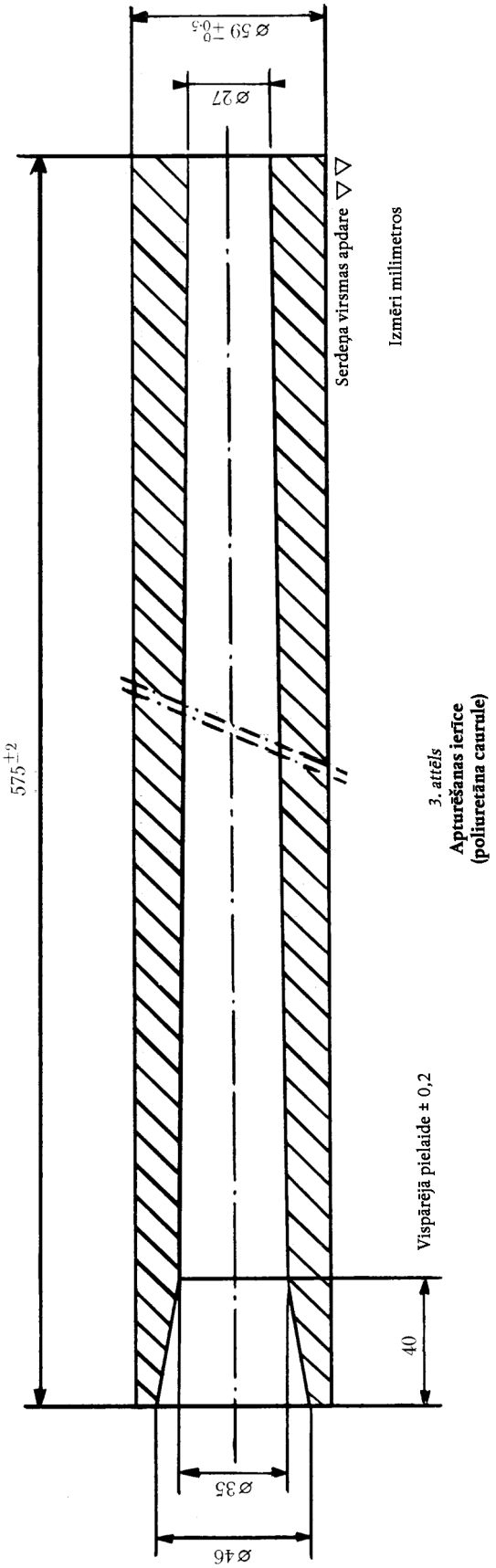
1. attēls

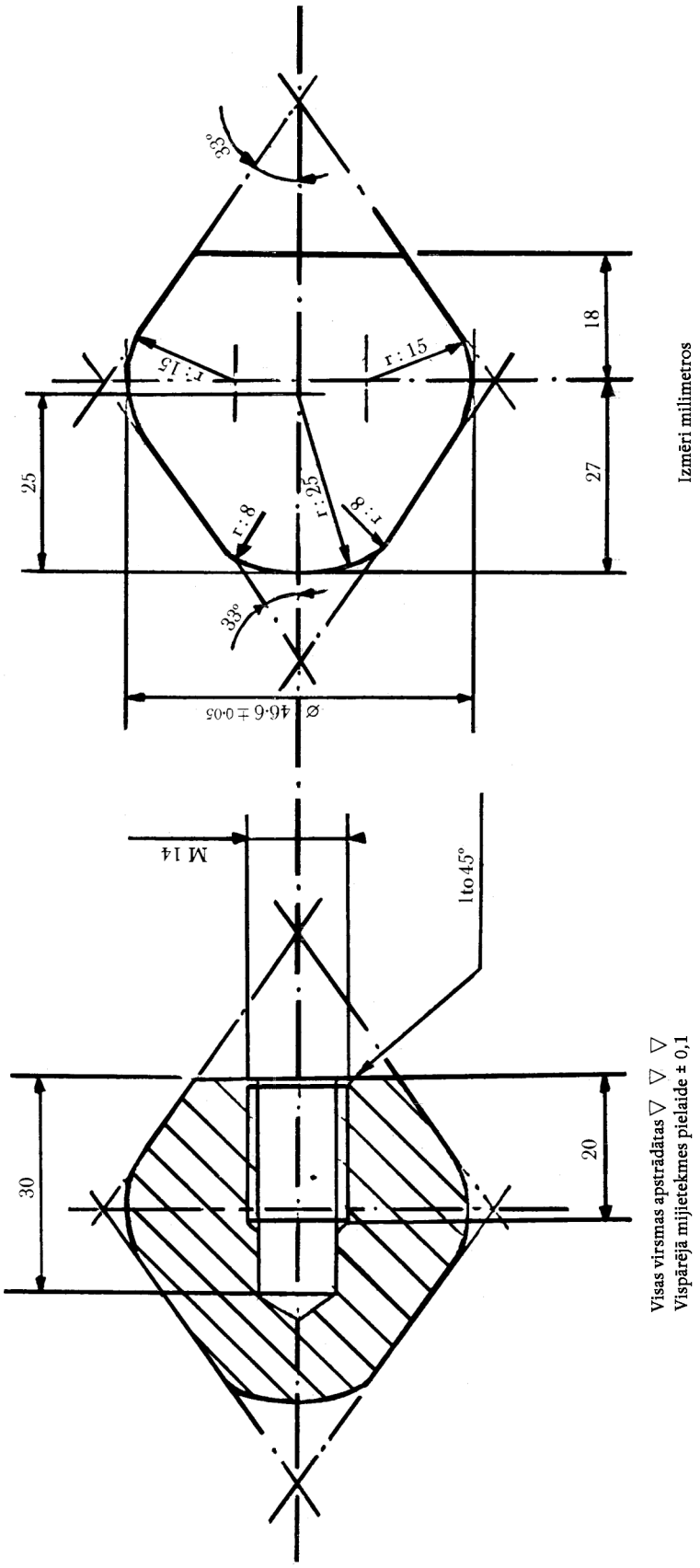
Ratiņi, sēdeklis, stiprinājumi

2. attēls

Apturēšanas ierīce

Ø 59 +0 -0,5
Ø 27
Serdeņa virsmas apdare ▽▽
Izmēri milimetros
575 ±2
3. attēls
Apturēšanas ierīce
(poliuretāna caurule)
Vispārējā pielaide ± 0,2
40
Ø 35
Ø 46

4. attēls
Apturēšanas ierīce
(poga olīvas formā)

VIII PIELIKUMS

MANEKENA APRAKSTS

1. MANEKENA SPECIFIKĀCIJAS

1.1. **Vispārīgas specifikācijas**

Manekena galvenie parametri norādīti šajos attēlos un tabulās.

1. attēls Galvas, kakla un rumpja sānskats

2. attēls Galvas, kakla un rumpja pretskats

3. attēls Gūžas, augšstilbu un apakšstilba sānskats

4. attēls Gūžas, augšstilbu un apakšstilba pretskats

5. attēls Galvenie izmēri

6. attēls Manekens sēdus stāvoklī, redzama:
— smaguma centra atrašanās vieta,
— to punktu atrašanās vieta, starp kuriem mēra pārvietojumu,
— plecu augstums.

1. tabula Manekena sastāvdaļas atsauces numuri, nosaukumi, materiāli un galvenie izmēri

2. tabula Galvas, kakla, rumpja, augšstilba un apakšstilba masa

1.2. **Manekena apraksts**

1.2.1. *Apakšstilbs* (sk. 3. un 4. attēlu)

Apakšstilbam ir trīs sastāvdaļas:

— balstpaliktnis (30),

— apakšstilba caurule (29),

— ceļgala caurule (26).

Ceļgala caurulē ir divas atveres, kas ierobežo apakšstilba kustībspēju attiecībā pret augšstilbu.

Apakšstilbs spēj novirzīties no taisna stāvokļa par apmēram 120° virzienā uz aizmuguri.

1.2.2. *Augšstilbs* (sk. 3. un 4. attēlu)

Augšstilbam ir trīs sastāvdaļas:

— ceļgala caurule (22),

— augšstilba stienis (21),

— gūžas caurule (20).

Ceļa kustībspēju ierobežo divas gropes ceļgala caurulē (22), kas sader ar atverēm kājā.

1.2.3. *Rumpis* (sk. 1. un 2. attēlu)

Rumpim ir šādas sastāvdaļas:

— gūžas caurule (2),

— rullīšu ķēde (4),

— ribas (6) un (7),

— krūšu kauls (8),

— ķēdes stiprinājumi (3, daļēji arī 7 un 8).

1.2.4. *Kakls* (sk. 1. un 2. attēlu)

Kakls sastāv no septiņiem poliuretāna diskiem (9). Kakla stingruma pakāpi var regulēt ar ķēdes spriegotājierīci.

1.2.5. *Galva* (sk. 1. un 2. attēlu)

Galva (15) ir doba; poliuretāns ir stiprināts ar tērauda stīpām (17). Ķēdes spriegotājierīce, kas ļauj regulēt kaklu, sastāv no poliamīda bloka (10), cauruļveida starplikas (11) un spriegotājelementa (12 un 13). Galva var grozīties pirmā un otrā kakla skriemeļa saduras vietā (atlanta ass locītava), kas sastāv no regulētājelementa (14 un 18), starplikas (16) un poliamīda bloka (10).

1.2.6. *Ceļa locītava* (sk. 4. attēlu)

Apakšstilbs un augšstilbi ir savienoti ar cauruli (27) un spriegotājierīci (28).

1.2.7. *Gūžas locītava* (sk. 4. attēlu)

Augšstilbi un rumpis ir savienoti ar cauruli (23), berzes diskiem (24) un spriegotājierīci (25).

1.2.8. *Poliuretāns*

Tips: PU 123 CH savienojums

Cietība: 50 līdz 60 nostiprinājums A

1.2.9. *Virsvalks*

Manekenu ietērpj īpašā virsvalkā.

2. MASAS KORIĢĒŠANA

Lai manekenu kalibrētu konkrētu vērtību un tā kopējās masas noteikšanai, masas sadalījumu koriģē, izmantojot sešus korekcijas atsvarus, kuri katrs sver 1 kg un kurus var pievienot gūžas locītavai. Sešus citus poliuretāna atsvarus, no kuriem katrs sver 1 kg, var pievienot rumpja mugurpusē.

3. SPILVENS

Starp manekena krūškurvi un virsvalku novieto spilvenu. Šis spilvens ir izgatavots no polietilēna putām, kas atbilst šādai specifikācijai:

— cietība: 7 līdz 10 nostiprinājums A,

— biezums: 25 ± 5 mm.

Tas ir aizstājams ar citu.

4. LOCĪTAVU REGULĒŠANA

4.1. **Vispārīgi noteikumi**

Lai iegūtu reproducējamus rezultātus, visās locītavās nosaka un kontrolē berzi.

4.2. **Ceļa locītava**

Savelk ceļa locītavu.

Novieto augšstilbu un apakšstilbu vertikāli.

Apakšstilbu pagriež par 30°.

Pamazām atslābina spriegotājierīci, līdz apakšstilbs sava svara ietekmē sāk krist.

Spriegotājierīci bloķē šajā stāvoklī.

4.3. **Gūžas locītavas**

Regulēšanas nolūkā palielina gūžas locītavu stingrību;

novieto augšstilbus horizontāli un rumpi — vertikāli;

rumpi griež uz priekšu, līdz tas izveido 60° leņķi ar augšstilbiem;

pamazām atslābina spriegotājierīci, līdz rumpis sava svara ietekmē sāk krist;

spriegotājierīci bloķē šajā stāvoklī.

4.4. **Atlanta ass locītava**

Noregulē atlanta ass locītavu tā, lai tā tik tikko spētu noturēt līdzsvaru virzienā uz priekšu un atpakaļ.

4.5. **Kakls**

Kaklu var regulēt ar ķēdes spriegotājierīci (13);

kad kakls ir noregulēts, spriegotājierīces augšgalu pārvieto par 40 līdz 60 mm, uzliekot tam horizontālu 10 daN lielu slodzi.

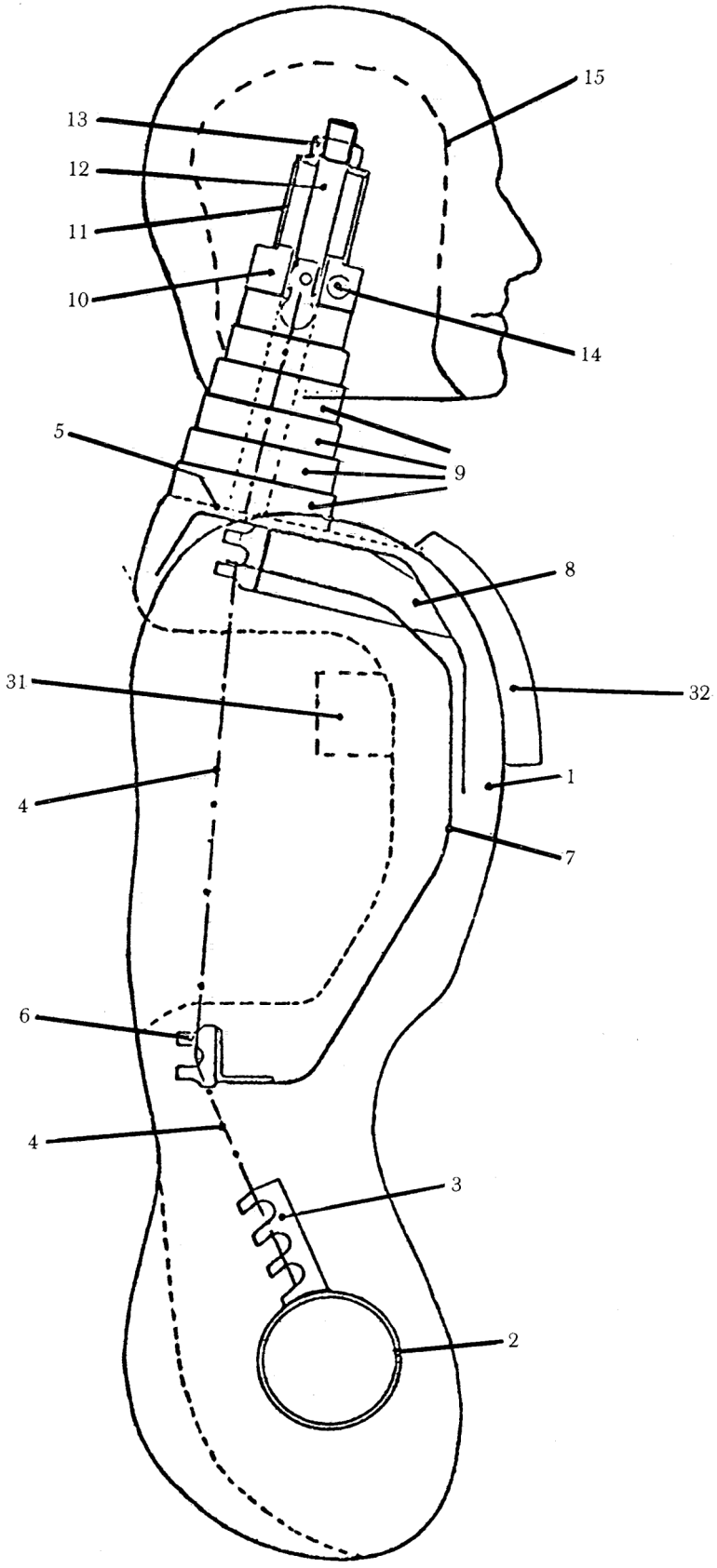
1. TABULA

Atsauces nr.	Nosaukums	Materiāls	Izmēri
1.	Ķermenis	poliuretāns	—
2.	Gūžas caurule	tērauds	76 × 70 × 100 mm
3.	Ķēdes stiprinājumi	tērauds	25 × 10 × 70 mm
4.	Rullīšu ķēde	tērauds	3/4 mm
5.	Pleca plakne	poliuretāns	—
6.	Ribas (cilindriskais posms)	tērauds	30 × 30 × 3 × 250 mm
7.	Ribas	perforēta tērauda plāksne	400 × 85 × 1,5 mm
8.	Krūšu kauls	perforēta tērauda plāksne	250 × 90 × 1,5 mm
9.	Diski (6)	poliuretāns	ø 90 × 20 mm
			ø 80 × 20 mm
			ø 75 × 20 mm
			ø 70 × 20 mm
			ø 65 × 20 mm
			ø 60 × 20 mm
10.	Bloks	poliamīds	60 × 60 × 25 mm
11.	Cauruļveida starplika	tērauds	40 × 40 × 2 × 50 mm
12.	Spriegošanas skrūve	tērauds	M 16 × 90 mm
13.	Spriegošanas uzgrieznis	tērauds	M 16
14.	Atlanta ass locītavas spriegotājs	tērauds	ø 12 × 130 mm (M 12)
15.	Galva	poliuretāns	—
16.	Cauruļveida starplika	tērauds	ø 18 × 13 × 17 mm
17.	Stiprinošā plāksne	tērauds	30 × 3 × 500 mm
18.	Spriegošanas uzgrieznis	tērauds	M 12
19.	Augšstilbi	poliuretāns	—
20.	Gūžas caurule	tērauds	76 × 70 × 80 mm
21.	Augšstilba stienis	tērauds	30 × 30 × 440 mm

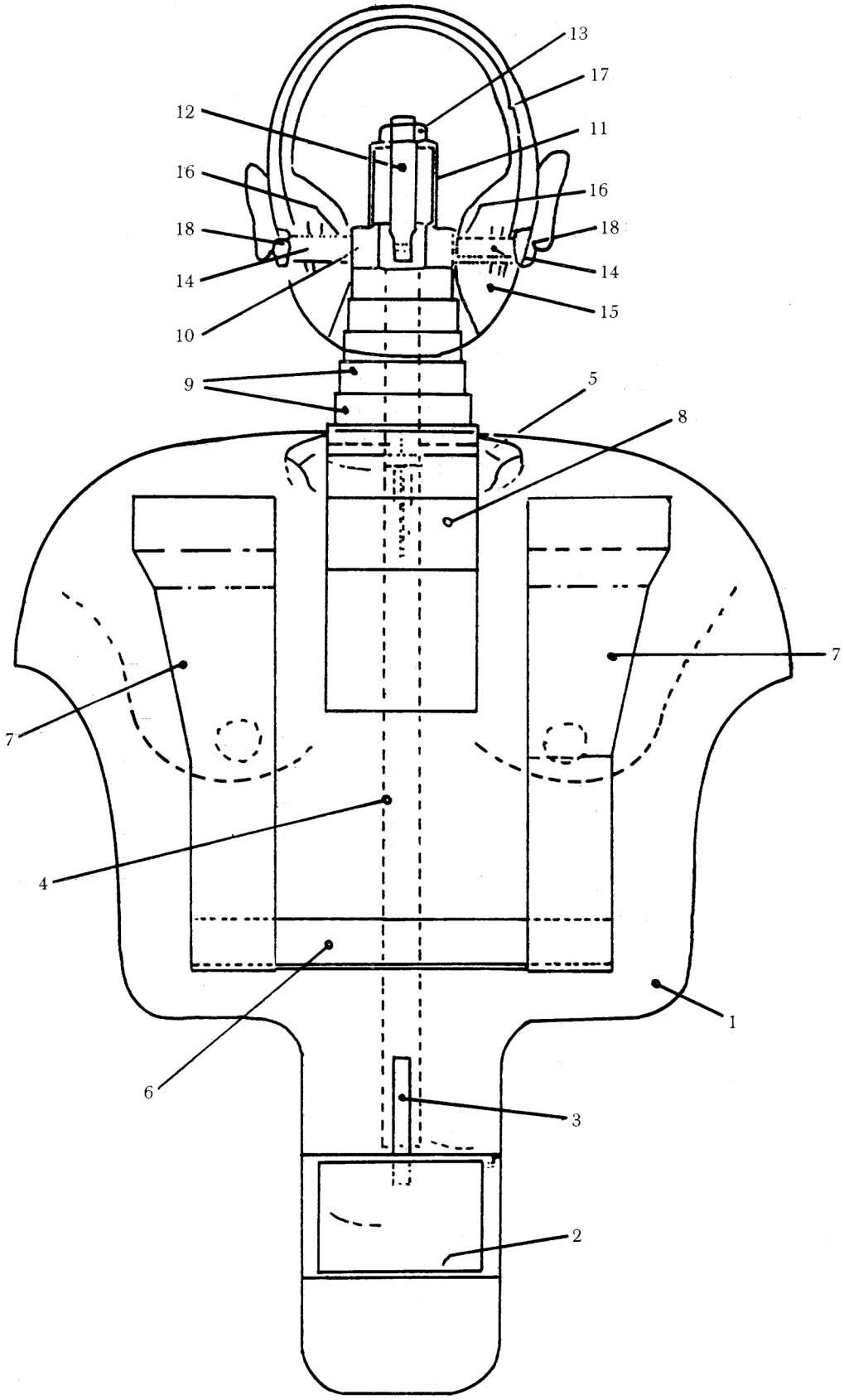
Atsauces nr.	Nosaukums	Materiāls	Izmēri
22.	Ceļgala caurule	tērauds	52 × 46 × 40 mm
23.	Gūžas savienotājcaurule	tērauds	70 × 64 × 250 mm
24.	Berzes diski (4)	tērauds	160 × 75 × 1 mm
25.	Spriegotājierīču komplekts — plāksnes un uzgriežņi	tērauds	M 12 × 320 mm
26.	Ceļgala caurule	tērauds	52 × 46 × 160 mm
27.	Ceļgala savienotājcaurule	tērauds	44 × 39 × 190 mm
28.	Spriegošanas plāksne	tērauds	ø 70 × 4 mm
29.	Apakšstilba caurule	tērauds	50 × 50 × 2 × 460 mm
30.	Balstpaliktnis	tērauds	100 × 170 × 3 mm
31.	Rumpja korekcijas atsvari (6)	poliuretāns	katrs sver 1 kg
32.	Spilvens	polietilēna putas	350 × 250 × 25 mm
33.	Virsvalks	kokvilnas un poliamīda sloksnes	
34.	Gūžas locītavas korekcijas atsvari (6)	tērauds	katrs sver 1 kg

2. TABULA

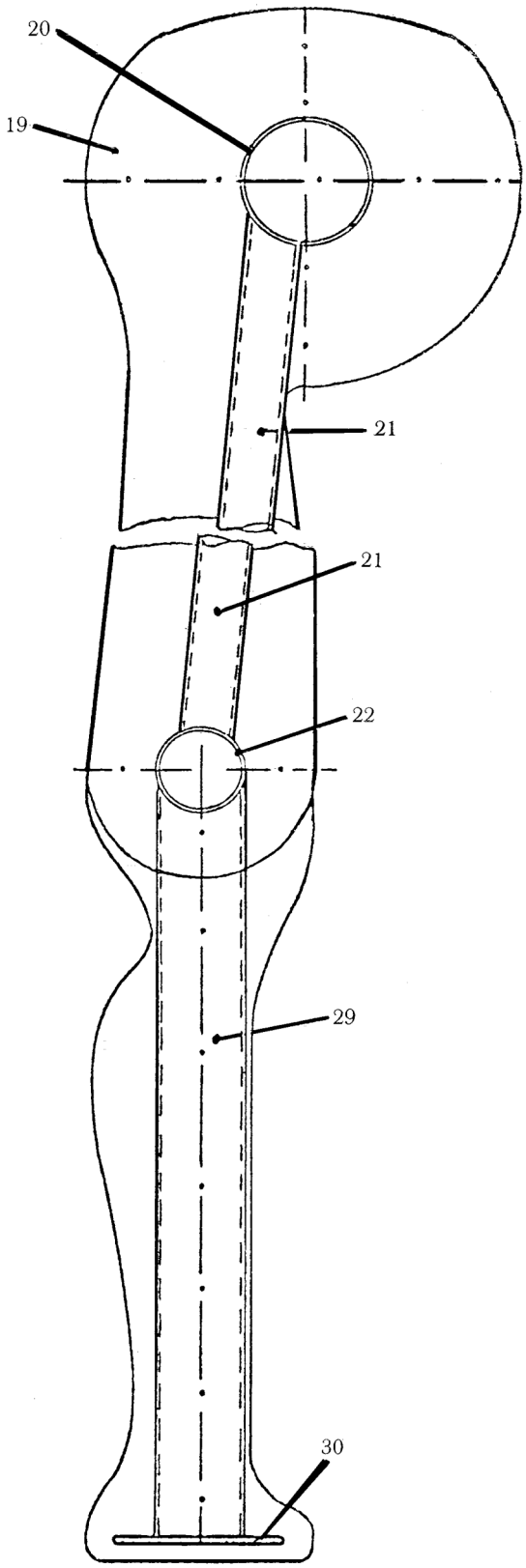
Manekena sastāvdaļas	Masa kilogramos
Galva un kakls	4,6 ± 0,3
Rumpis un rokas	40,3 ± 1,0
Augšstilbi	16,2 ± 0,5
Apakšstilbs un pēda	9,0 ± 0,5
Kopējā masa ar korekcijas atsvariem	74,5 ± 1,0

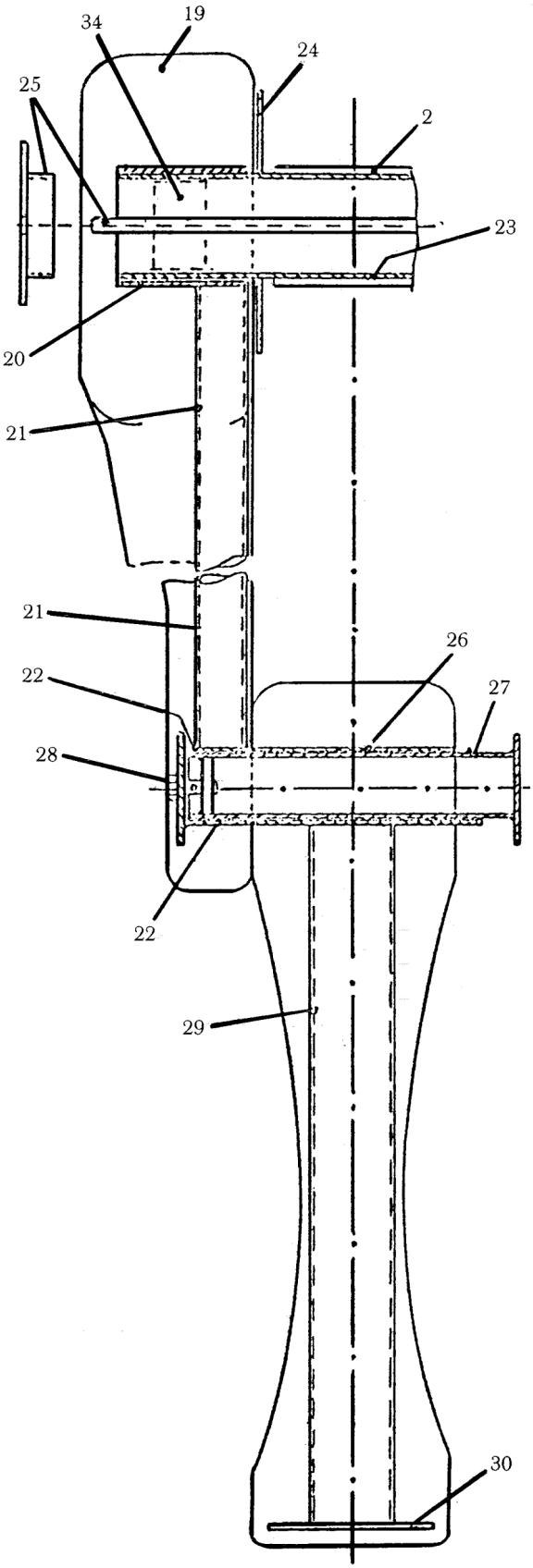
1. attēls

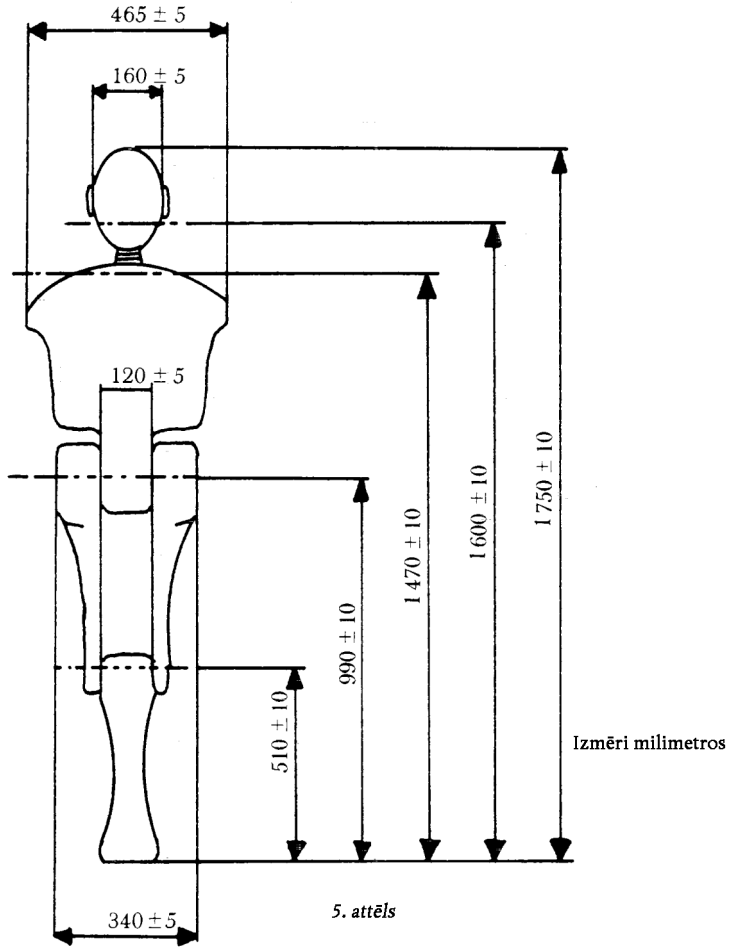
2. attēls

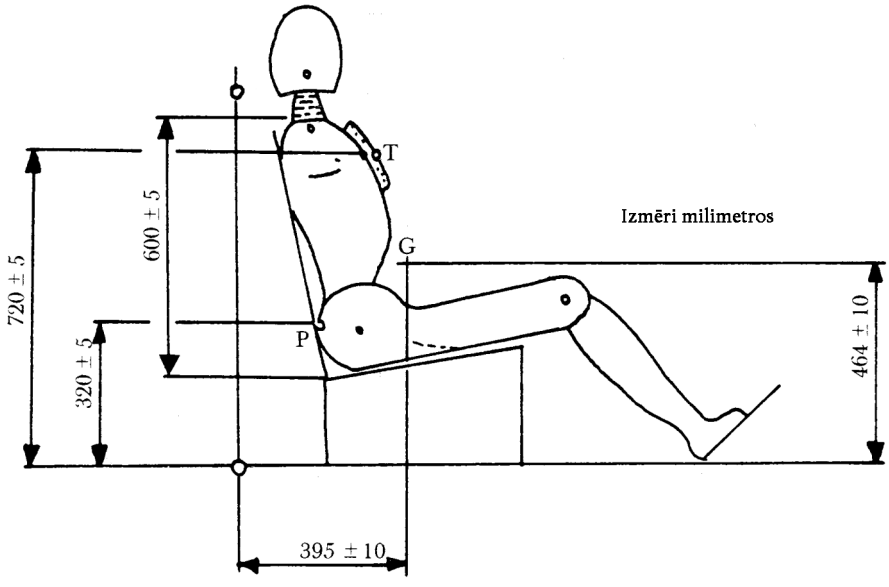
3. attēls

4. attēls

5. attēls

6. attēls

Manekens nosēdināts tādā pozā, kā parādīts VII pielikuma 1. attēlā.

G = smaguma centrs

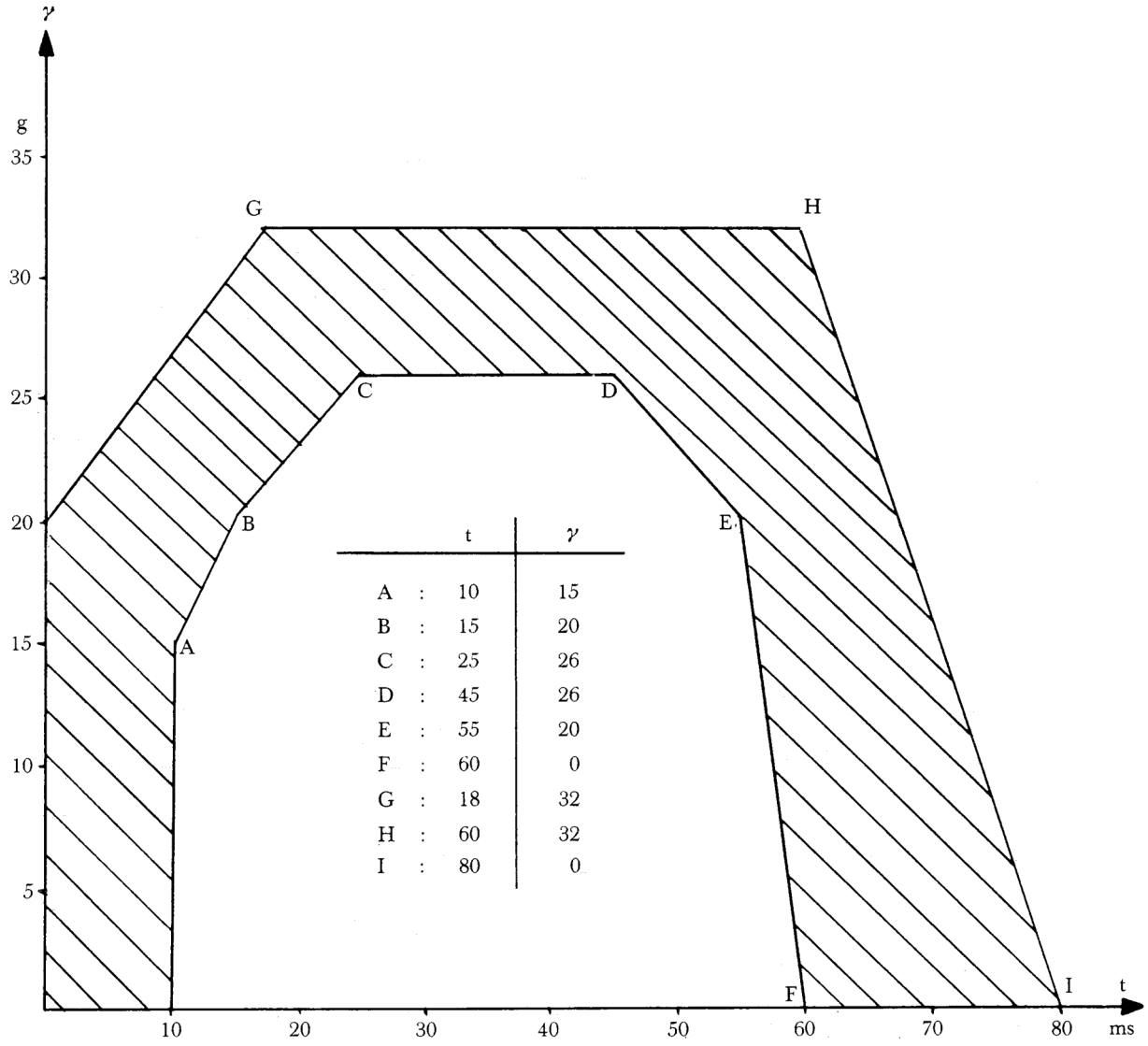
T = rumpja mērpunkts (atrodas manekena centra līnijas priekšpusē)

P = iegurņa mērpunkts (atrodas manekena centra līnijas aizmugurē)

IX PIELIKUMS

RATIŅU ĀTRUMA SAMAZINĀJUMA LĪKNES KĀ LAIKA FUNKCIJAS APRAKSTS

(Apturēšanas ierīču testēšanas līkne)

	t	γ
A :	10	15
B :	15	20
C :	25	26
D :	45	26
E :	55	20
F :	60	0
G :	18	32
H :	60	32
I :	80	0

To ratiņu ātruma samazinājuma līknei, kurus sver atbilstīgi to inerciālajai masai, lai kopā iegūtu 455 kg ± 20 kg drošības jostu testiem un 910 kg ± 40 kg ierobežotājsistēmu testiem, kur ratiņu un transportlīdzekļa strukturālās daļas nominālmasa ir 800 kg, jāiekļaujas attēlā redzamajā iesvītrotajā laukumā. Vajadzības gadījumā ratiņu un tiem pievienotās transportlīdzekļa strukturālās daļas nominālmasu var vienu vai vairākas reizes palielināt par 200 kg, un šādā gadījumā ikreiz papildus jāpievieno arī 28 kg inerciālās masas. Ratiņu, transportlīdzekļa strukturālās daļas un inerciālās masas kopējā masa nekādā gadījumā nedrīkst atšķirties no kalibrēšanas testos noteiktās nominālvērtības par vairāk nekā ± 40 kg. Ratiņu kalibrēšanas laikā noteiktais attālums, kas vajadzīgs, lai ratiņi apstātos, ir 400 ± 20 mm.

Abos minētajos gadījumos mērierīču nolasījumu līkne līdz 60 Hz ir izteikti lēzena ar būtisku vērtības maiņu 100 Hz punktā. Ar devēja uzstādīšanu saistītā mehāniskā rezonanse nedrīkst sagrozīt nolasāmos datus. Jāņem vērā kabeļa garuma un temperatūras ietekme uz frekvenču raksturlīkni ([1]).

([1]) Šīs prasības ir saskaņā ar SAE ieteicamo praksi J 211a, un vēlāk tās tiks aizstātas ar atsauci uz ISO standartu, kas pašlaik tiek izstrādāts.

X PIELIKUMS

INSTRUKCIJAS

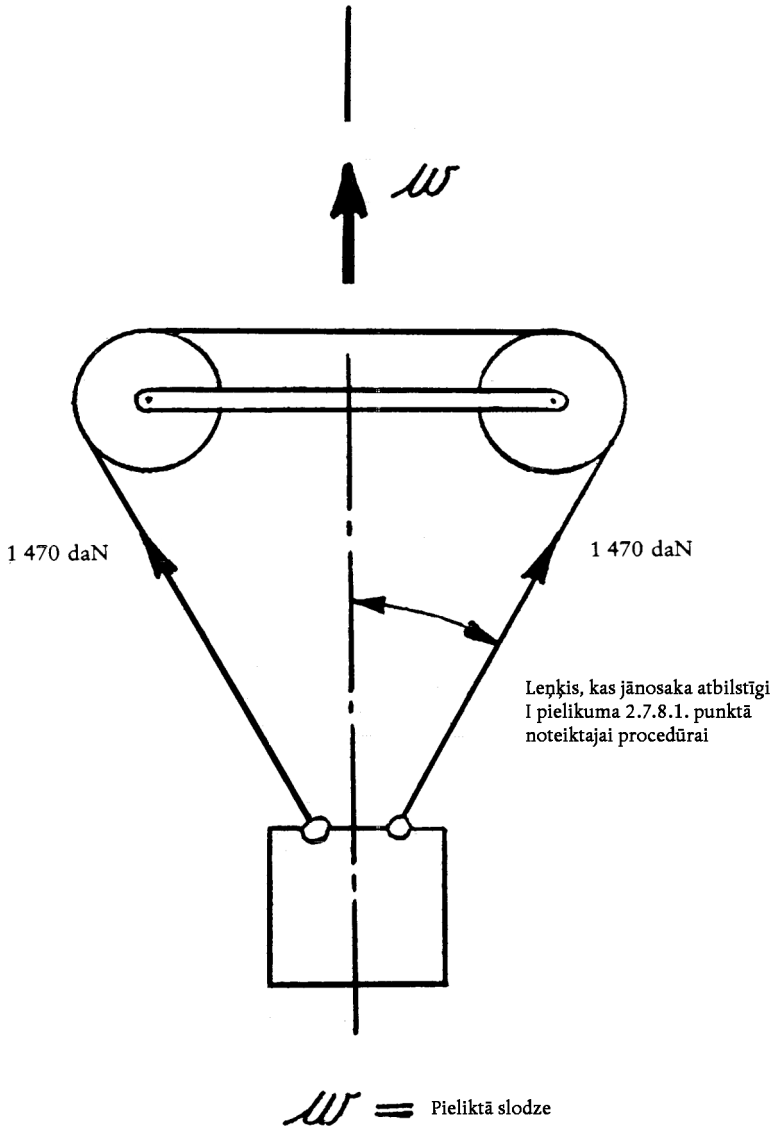
Visām drošības jostām pievieno instrukcijas, kurās sniedz šādus norādījumus tās dalībvalsts valodā vai valodās, kurās minētās drošības jostas laidīs pārdošanā.

1. Uzstādīšanas instrukcijas (nav vajadzīgas, ja ražotājs piegādā transportlīdzekli ar jau uzstādītām drošības jostām), kurās norāda, kāda tipa transportlīdzekļiem konkrētais drošības jostas komplekts ir derīgs un kā tas pareizi uzstādāms, kā arī brīdina izsargāties no siksnu nolietojuma.
2. Lietošanas instrukcijas (ja ražotājs piegādā transportlīdzekli ar jau uzstādītām drošības jostām, instrukcijas var iekļaut transportlīdzekļa lietotāja rokasgrāmatā), kurās ietverti norādījumi, kas vajadzīgi, lai lietotājs no konkrētās drošības jostas gūtu vislielāko iespējamo labumu. Minētajās instrukcijās ietver šādas norādes:
   a) drošības jostas valkāšanas būtiskums visu braucienu laikā;
   b) pareiza drošības jostas valkāšana, konkrēti:
      — vieta, kurā jāatrodas sprādzei,
      — tas, ka drošības jostai ir cieši jāpieguļ lietotājam,
      — pareizs siksnu novietojums un vajadzība izsargāties no siksnu savīšanās,
      — tas, ka drošības jostu vienlaikus drīkst izmantot tikai viens pasažieris un ka drošības jostu nedrīkst aplikt bērnam, kurš sēž pasažierim klēpī;
   c) sprādzes aizvēršanas un atvēršanas paņēmiens;
   d) drošības jostas noregulēšanas paņēmiens;
   e) drošības jostas komplektā iekļauta spriegotāja darbināšanas paņēmiens un veids, kā pārbaudīt, vai spriegotājs ir bloķēts;
   f) ieteicamie veidi, kā tīrīt drošības jostu un, attiecīgā gadījumā, kā to salikt pēc tīrīšanas;
   g) vajadzība nomainīt drošības jostu pēc nopietna negadījuma vai tad, ja tai parādās nopietna nolietojuma vai griezuma pēdas;
   h) tas, ka drošības jostu nedrīkst nekādā veidā pārveidot vai mainīt, jo šādas izmaiņas to var padarīt neefektīvu. Jo īpaši tad, ja drošības jostas konstrukcijas dēļ ir iespējams to izjaukt, jādod norādījumi par to, kā josta pareizi saliekama;
   i) tas, ka drošības josta ir paredzēta pasažieriem pieauguša cilvēka parastajā augumā;
   j) jostas nostiprināšana laikā, kad to nelieto.

XI PIELIKUMS

KOPĒJĀS SPRĀDZES TESTS

(Aprakstīts I pielikuma 2.7.6.5. punktā)

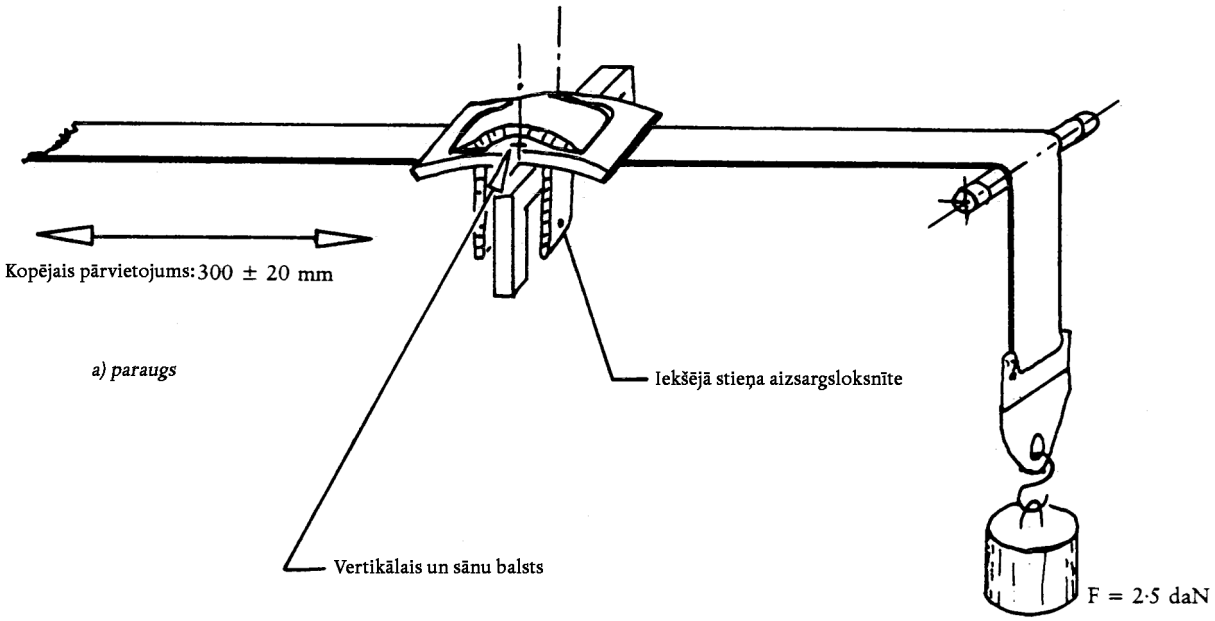

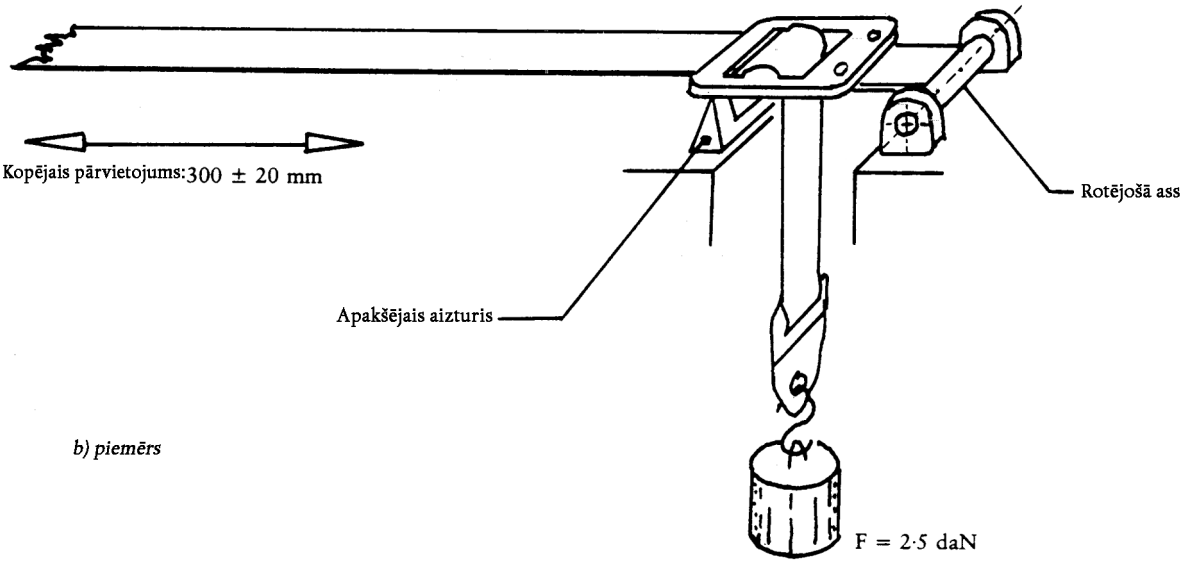
XII PIELIKUMS

ABRAZĪVĀ NODILUMA UN MIKROSLĪDĒŠANAS TESTS

1. attēls

Pirmā veida tests

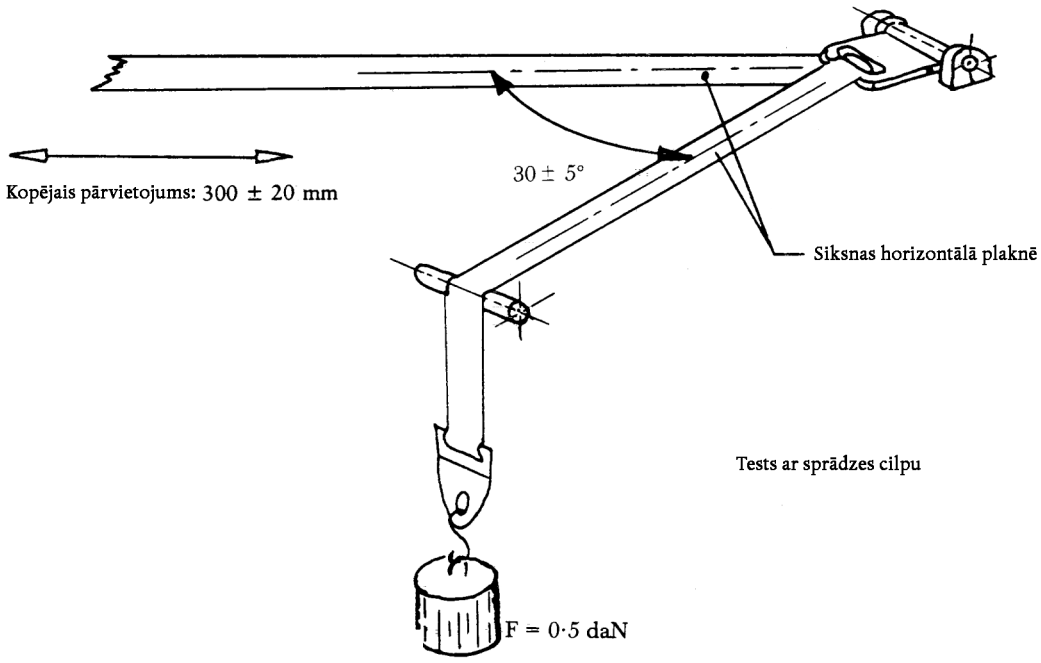

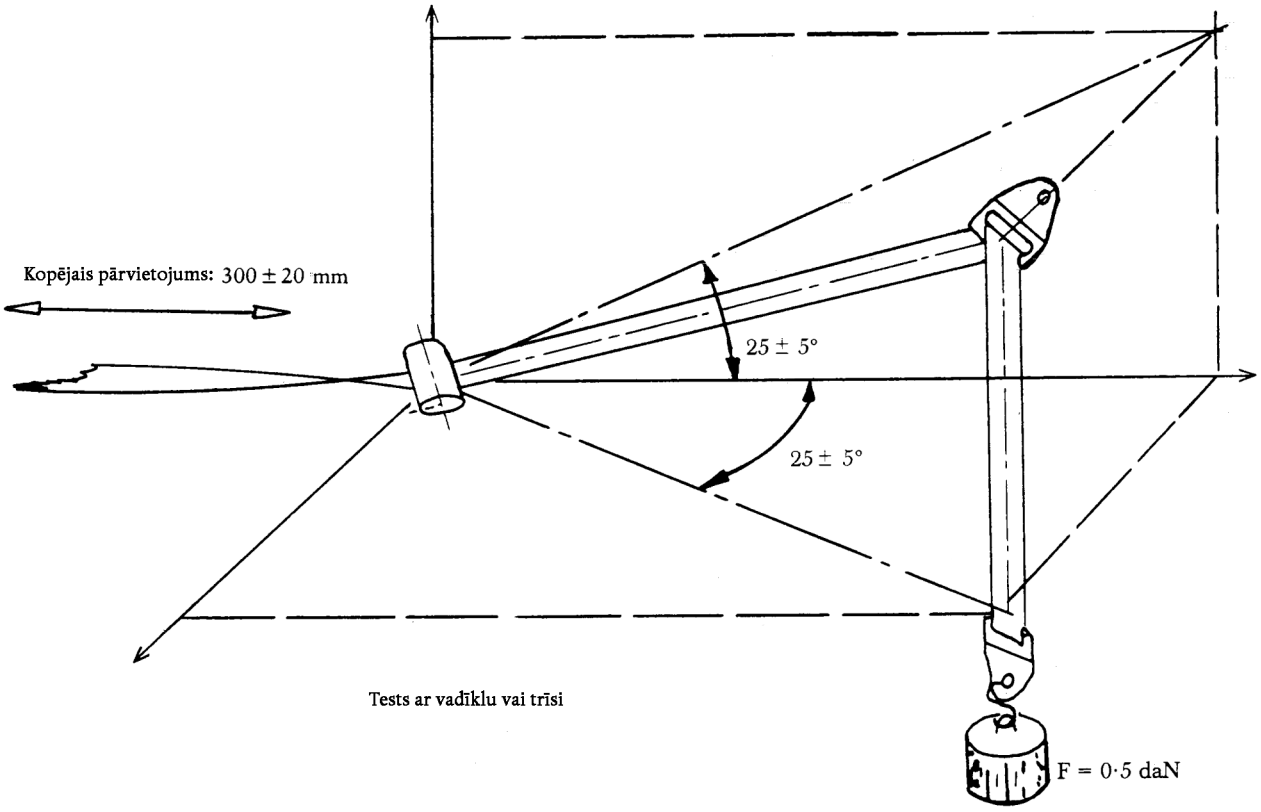

Testa uzstādījumu paraugi atbilstīgi regulētājierīces tipam

2. attēls

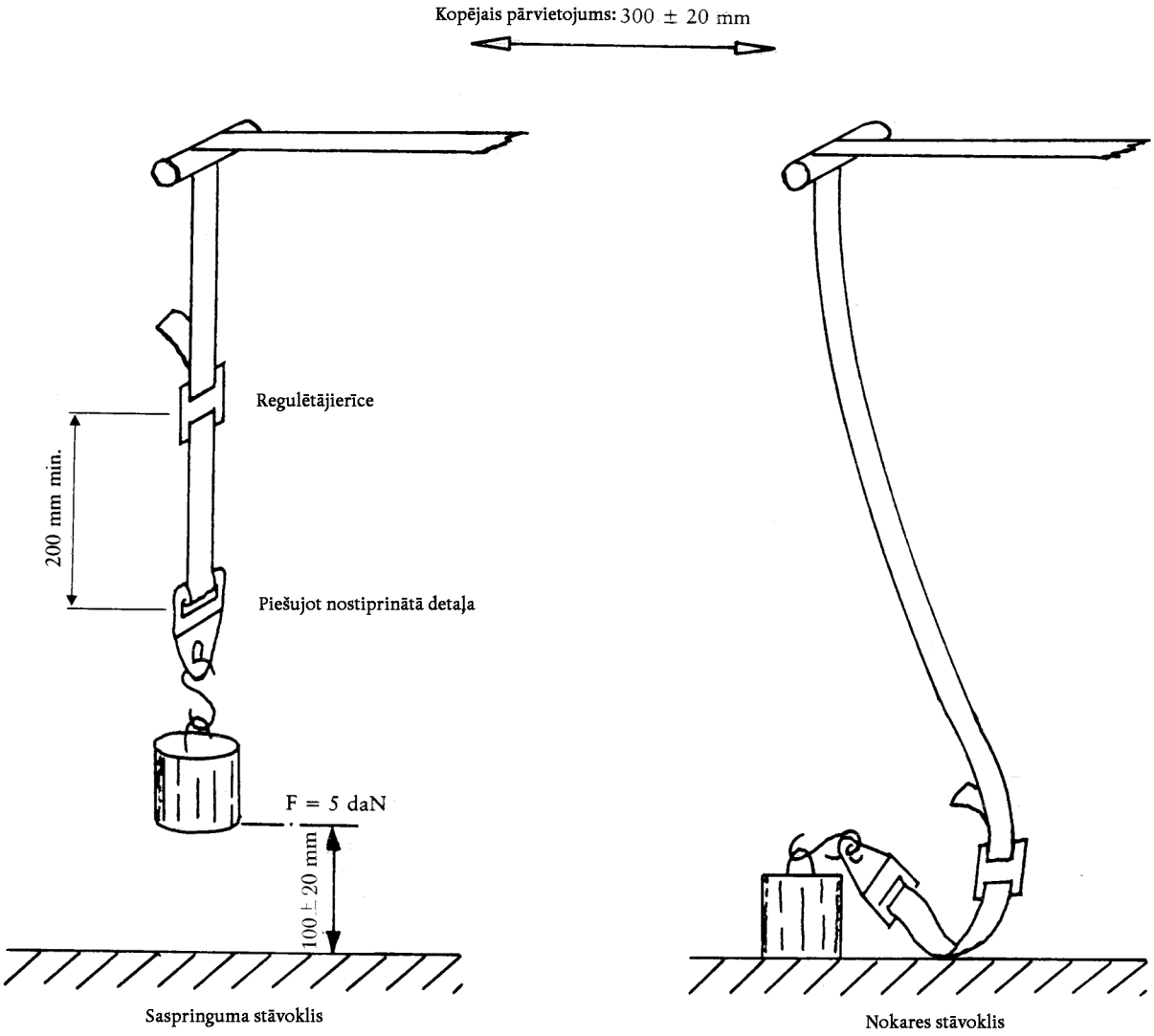
Otrā veida tests

3. attēls

Trešā veida tests un mikroslīdēšanas tests

XIII PIELIKUMS

KOROZIJAS TESTS

1. TESTA IEKĀRTA

1.1. Testa iekārta sastāv no miglas kameras, sāls šķīduma tvertnes, atbilstīgi kondicionēta saspiesta gaisa padeves iekārtas, viena vai vairākiem izsmidzinošiem uzgaļiem, paraugu statīviem, kameras apsildes ierīces un vajadzīgajām vadības ierīcēm. Iekārtas izmērs un uzbūves īpatnības var būt dažādas ar nosacījumu, ka tiek nodrošināti testam vajadzīgie apstākļi.

1.2. Svarīgi nodrošināt, lai šķīduma pilieni, kas uzkrājas pie kameras griestiem vai tās vāka, nekristu uz testa paraugiem un

1.3. lai šķīduma pilieni, kas nokrīt no testa paraugiem, nenonāktu atpakaļ tvertnē un netiktu atkal izsmidzināti.

1.4. Iekārtu neveido no materiāliem, kuri ietekmē miglas kodīgās īpašības.

2. TESTA PARAUGU ATRAŠANĀS VIETA MIGLAS KAMERĀ

2.1. Paraugus, izņemot spriegotājus, atbalsta vai iekar 15 līdz 30° slīpumā pret vertikāli un, vēlams, paralēli galvenajam virzienam, kādā horizontālā miglas plūsma šķērso kameru un kuru nosaka attiecībā pret lielāko testējamo virsmu.

2.2. Spriegotājus atbalsta vai iekar tā, lai siksnas uztīšanai paredzēto tītavu asis būtu perpendikulāras galvenajam virzienam, kādā horizontālā miglas plūsma šķērso kameru. Arī atvere, kas spriegotājā paredzēta siksnai, ir vērsta šajā galvenajā virzienā.

2.3. Paraugus novieto tā, lai migla varētu brīvi nosēsties uz tiem visiem.

2.4. Paraugus novieto tā, lai nepieļautu sāls šķīduma nopilēšanu no viena parauga uz citu.

3. SĀLS ŠĶĪDUMS

3.1. Sāls šķīdumu sagatavo, 5 ± 1 nātrija hlorīda masas daļas izšķīdinot 95 daļās destilēta ūdens. Sāls ir nātrija hlorīds, kurā praktiski nav niķeļa un vara piemaisījumu un kurš sausā stāvoklī satur ne vairāk kā 0,1 % nātrija jodīda un ne vairāk kā 0,3 % kopējo piemaisījumu.

3.2. Šķīdums ir tāds, lai pēc izsmidzināšanas 35 °C temperatūrā savāktā šķīduma pH būtu no 6,5 līdz 7,2.

4. GAISA PADEVE

Gaiss, ko saspiestu piegādā sāls šķīduma izsmidzināšanas uzgalim vai uzgaļiem, nesatur eļļu un piemaisījumus, un šā gaisa spiediens ir no 70 kN/m^2 līdz 170 kN/m^2.

5. APSTĀKĻI MIGLAS KAMERĀ

5.1. Miglas kameras iedarbības zonā uztur 35 ± 5 °C temperatūru. Lai šķīduma pilieniem no testa paraugiem vai no kāda cita avota neļautu uzkrāties, iedarbības zonā novieto vismaz divus tīrus miglas savācējus. Savācējus novieto blakus testa paraugiem: vienu cik iespējams tuvu, bet otru — cik iespējams tālu no uzgaļiem. Migla ir tāda, lai uz katriem 80 cm^2 horizontālā savākšanas laukuma katrā savācējā nonāktu vidēji 1,0 līdz 2,0 ml šķīduma stundā, mērot vismaz 16 stundu ilgā laikposmā.

5.2. Uzgali vai uzgaļus tēmē vai novērš tā, lai strūkla testa paraugus neskartu tiešā trāpījumā.

XIV PIELIKUMS

TESTU HRONOLOĢISKĀ SECĪBA

Attiecīgie noteikumi-Posteņi	Tests	Paraugi													
		Drošības jostas nr.						Siksnas parauga nr.							
		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2.2., 2.3.2., 2.4.1.1., 2.4.2.1., 2.5.1.1.	Drošības jostas komplekta pārbaude	×															
2.4.2.2.	Sprādzes pārbaude	×	×	×	×	×	×										
2.4.1.2., 2.7.2.	Korozijas tests visām cietajām daļām			×													
2.4.3.2., 2.7.5.1.	Regulētājierīces stiprība			×													
2.4.3.1., 2.4.3.3., 2.7.5.6.	Regulējamība			×													
2.4.4., 2.7.5.2.	Fiksētājierīču stiprība			×													
2.4.2.3.	Sprādzes ilgmūžīgums	×	×														
2.4.2.4., 2.7.5.3.	Sprādzes darbība zemā temperatūrā	×	×														
2.4.2.6., 2.7.5.1., 2.7.5.5.	Sprādzes stiprība			×													
2.4.1.4., 2.7.5.4.	Zemas temperatūras ietekme uz visām cietajām daļām	×	×														
2.4.5., 2.7.6.1., 2.7.2., 2.7.6.3., 2.7.6.2., 2.7.6.4.	Spriegotāja darbība						×										
2.5.1.2., 2.7.5.	Siksnas platuma pārbaude							×									
2.5.2., 2.7.3.1., 2.7.4.	Siksnas stiprība pēc kondicionēšanas istabas temperatūrā								×								
2.5.3., 2.7.4.	Siksnas stiprība pēc kondicionēšanas īpašos apstākļos:																
2.7.3.2.	– kondicionēšana gaismā									×	×						
2.7.3.3.	– kondicionēšana aukstumā											×	×				
2.7.3.4.	– kondicionēšana karstumā													×	×		
2.7.3.5.	– kondicionēšana ūdenī															×	×
2.6.2., 2.7.3.6.	Abrazīvais nodilums				×	×											
2.4.3., 2.7.3.7.	Mikroslīdēšana				×	×											
2.4.2.7., 2.6.1., 2.4.2.6., 2.7.2., 2.7.6.3., 2.7.7.	Drošības jostas komplekta dinamikas tests	×	×														
2.4.2.5., 2.4.2.7., 2.7.8.	Sprādzes atvēršanas tests	×	×														

Piezīme: papildus vajadzīgs viens drošības jostas paraugs salīdzināšanai.